

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto - Izhaja vsak četrtek - Posamezna številka 15 din - LETNA NAROČNINA 600 din, polletna 300 din, četrletna 150 din; plačljiva je vnaprej - Za inozemstvo 1200 din oziroma 4 ameriške dolarje - TEKOCI RACUN pri Mestni hranilnici - Komunalni banki v Novem mestu št. 606-70/3-24

Stev. 21 (531)

Leto XI.

NOVO MESTO, 26. MAJA 1960

UREJUJE uredništvo odgovorni urednik Tone Gošnik - NASLOV UREDNIŠTVA Novo mesto, Glavni trg št. 3 (vhod iz Dilarčeve ulice) - Pošto Novo mesto 33 - TELEFON uredništva in uprave št. 127 - Nenaročeni rokopisov in fotografij ne vračamo - TISKA Casopisne podjetje »Delo« v Ljubljani

Socialistična zveza tribuna delovnega ljudstva

Biti sredi boja za uresničevanje družbenega plana, voditi delovne množice z novimi in vedno bogatejšimi oblikami dela, načrtno in uspešno graditi naš družbeni razvoj in njegovo socialistično demokracijo, stopiti z vsakim vprašanjem, ki zanima ožjo ali širšo javnost, pred ta vseljudski parlament in javno reševati dobre in slabe strani našega dela - to je in to naj bo delo Socialistične zveze v okraju! Tako bi lahko prav na kratko in kar najbolj zgoščeno opisali sklepe zadnjega plenuma Okrajnega odbora SZDL v Novem mestu, ki je bil minul četrtek.

Nikakor ni zgolj primer, da je plenum dal značaj in delu SZDL v okraju tako očno in take naloge. Smo sredi srdite bitke za uresničitev planskih nalog leta 1960, v katerem rešujemo tudi naloge zadnjega leta planskega obdobja 1957-1961. Vse kaže, da smo sposobni uresničiti petletko v štirih letih, če bomo pravočasno odpravili šibke točke, zaostajanje in omahovanja tam, kje se pojavljajo. Konec marca - tako kažejo podatki - smo dosegli v okraju šele 20,3 odstotke letne bruto proizvodnje in 18 odstotkov narodnega dohodka, predvidenega za leto 1960. Po strokah so uspehi takile:

proizvodnja in razdelitev elektrike - 15,9%, industrija - 20,2%, kmetijstvo - 14,9%, gospodarstvo - 17,7%, gradbeništvo - 14,2%, promet - 23,8%, trgovina - 18,2%, gostinstvo - 22,4%, obrt - 21,6 odst. (povsod: odstotek letnega plana).

Res, je da so se konec aprila podatki popravili. Tik pred 1. majem smo dosegli že 32% letne bruto proizvodnje, verjetno pa so uspehi v maju še boljši, vendar o njih še nimamo otipljivih števk. Navzlic temu pa s prvimi četrtletjem ne moremo biti zadovoljni. Čeprav upoštevamo nekatere opravičljive vzroke (pozno sprejete družbene plene, začetno pomanjkanje sredstev, sezonski značaj proizvodnje nekaterih podjetij in podobno), ne moremo mimo drugih, še važnejših dejstev: letos nam vso imo električne energije ni primanjkovalo! Nekatera podjetja navedle slabim izkušnjam preteklih let teh mesecev niso izkoristila, da bi poglajala svoja koleša s polno paro (na koncu leta pa bodo hitela, da se bodo njihovi ljudje navzlic pozni jeseni in zimi počili za stroji!). V okraju je 6 milijard investicij, pa vendar mnogi investitorji enostavno spijo; dokler niso imeli odobrenih kreditov, so se bili vztrajni in iznajdljivi, ko pa

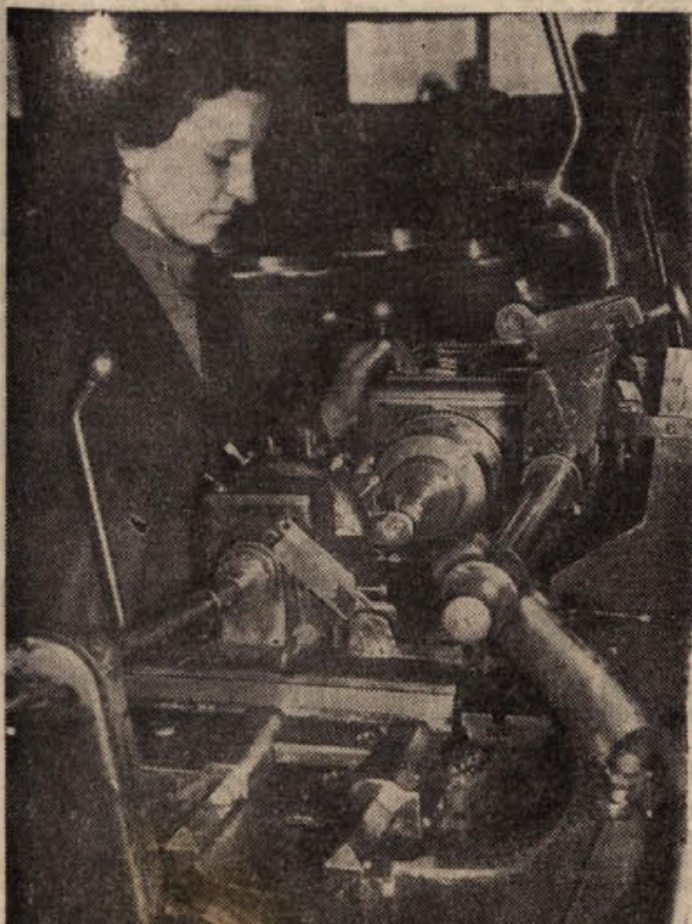
so dobili denar, imajo sto izgovorov, da z deli mečkajo, zavlačujejo in prav počasi pričakujejo pomoč od drugih. Komercialna služba v mnogih proizvodnih podjetjih šepa. Ponekod manjka surovina. Velike in skrite rezerve so v prostih kapacitetah mnogih kolektivov. Marsikje se izgubijo, ali bi upeljali drugo izmeno ali ne, čeprav imajo vse pogoje, da bi lahko znatno dvignili proizvodnjo. Nagrajevanje po učinku, ki si je že priborilo priznanje vse naše javnosti, je ključ do še večjih uspehov - pa vendar se vedno ugotavljamo, da se nekatera podjetja le obotavljaje pripravljajo na potrebne spremembe.

Skratka - imamo organizacije, ki niso naredile nič ali pa le prav malo za redno doseganje planskih nalog. Vsa ta in podobna vprašanja pa morajo zdaj na svetlo. Občinske organizacije SZDL naj o vsem tem spregovore JASNO IN ODLIČNO BESEDO. Ni samo stvar kolektiva, če caplja za silnim razvojem drugih podjetij in sorodnih podjetij. Ne, to je skrb in odgovornost nas vseh! Spregovorimo o vsem tem konkretno pred našim vseljudskim parlamentom -

so dobili denar, imajo sto izgovorov, da z deli mečkajo, zavlačujejo in prav počasi pričakujejo pomoč od drugih. Komercialna služba v mnogih proizvodnih podjetjih šepa. Ponekod manjka surovina. Velike in skrite rezerve so v prostih kapacitetah mnogih kolektivov. Marsikje se izgubijo, ali bi upeljali drugo izmeno ali ne, čeprav imajo vse pogoje, da bi lahko znatno dvignili proizvodnjo. Nagrajevanje po učinku, ki si je že priborilo priznanje vse naše javnosti, je ključ do še večjih uspehov - pa vendar se vedno ugotavljamo, da se nekatera podjetja le obotavljaje pripravljajo na potrebne spremembe.

Skratka - imamo organizacije, ki niso naredile nič ali pa le prav malo za redno doseganje planskih nalog. Vsa ta in podobna vprašanja pa morajo zdaj na svetlo. Občinske organizacije SZDL naj o vsem tem spregovore JASNO IN ODLIČNO BESEDO. Ni samo stvar kolektiva, če caplja za silnim razvojem drugih podjetij in sorodnih podjetij. Ne, to je skrb in odgovornost nas vseh! Spregovorimo o vsem tem konkretno pred našim vseljudskim parlamentom -

Konec maja je šele in povsod lahko že prihodnji mesec občutno popravimo rezultate v proizvodnji, investiranju, gradnji kmetijskih in drugih objektov ter skratka v celokupni dejavnosti. Pri vsem tem pa nas mora prevečati zavest, da ni vprašanja, ki bi lahko šlo mimo Socialistične zveze - tribune delovnega ljudstva.

Kam po šoli? Na to je odgovorila premožnim v preteklem tednu uspela razstava poklicev v Novem mestu. Dekletom in fantom je pokazala, kje vse čaka kruh na pridne roke v domačem okraju

Široko so odprta vrata

V osmih dneh si je novomeško RAZSTAVO POKLICEV ogledalo 18.000 ljudi - Največ nove delovne sile potrebuje v okraju gradbeništvo, kmetijska posestva, zadrudne ekonomije, lesna industrija in gozdarstvo - Splošno zadovoljstvo z uspešno razstavo med starši in vzgojitelji

Razstava poklicev je za nami. Nad 18.000 ljudi, med njimi največ mladine, si jo je ogledalo. Nešteti med njimi, predvsem starši in tisti fantje ter dekleta, ki stojijo pred usodnim vprašanjem: KAM V ŽIVLJENJU?, so hvaležni organizatorjem te prepotrebne in koristne prireditve. Mladina je s svojimi roditelji vred spoznala, kako veliko število poklicev je pred njo, za kaj vse se lahko odloči in koliko ji pri vključevanju v poklicno delo lahko nudijo že domača, po vojni zrasla podjetja in naših krajev. Gradiva za razmišljanje torej ne manjka. Podrobnejše napotke bodo dobili vsi, ki se zanimajo za vključitev v različne poklice, na občinskih referatih za delo in v poklicnih svetovalnicah. S tem pa je razstava opravila svoje poslanstvo; lahko trdimo, da je dosegla namen, zaradi katerega je bila prirejena. Pokazala je tudi nekaj pomankljivosti, ki jih bo treba pri bodoči takih razstavah odpraviti, da bomo lahko nudili mladini še več koristnih napotkov. Ob prvi razstavi tako širokega pomena moramo prav zato tudi ugotovljene šibkosti oceniti s pravno mero razumevanja za neštete težave organizatorjev, na drugi strani pa se je tudi tu potrdilo pravilo, da se na skušnjah najučinkoviteje učimo. V imenu vseh, ki so si razstavo ogledali, se moramo javno zahvaliti njenim organizatorjem: OLO Novo mesto in oddelku za delo, vsem podjetjem in zbornicam, ki so sodelovale na razstavi, vsem strokovnjakom iz gospodar-

skih organizacij, ustanov in uprav kot vsem drugim, ki so kakorkoli pripomogli, da je razstava tako lepo uspela. Tako priznanje daje že sam zaključek razstave in njenih 18.000 obiskovalcev, knjiga vtisov, nešteta napisana in izrečena mnenja ter pohvale javnih družbenih delavcev, pedagogov, poklicnih usmerjevalcev mladine, staršev ter vodilnih ljudi iz gospodarstva. Naj izrečemo ob koncu poročila še upanje, da bodo imele največjo korist od uspele razstave tiste gospodarske panoge v okraju, ki potrebujejo trenutno in v bližnji bodočnosti največ delovne sile in novih strokovnih kadrov: naše gradbeništvo, državna kmetijska posestva in zadrudne ekonomije, lesna industrija ter gozdarstvo. Nekateri izmed teh panog smo doslej podcenjevali; razstava je pokazala, da se tu (na drž. pose-

4. julija zbor Gorjanskega bataljona

V zvezi s 15. obletnico osvoboditve pripravljajo Okrajni odbor ZB Novo mesto 4. julija na Prežekovo proslavo Gorjanskega bataljona in Gorjanskega podokrožja. Na področju, kjer se je boril Gorjanski bataljon in kjer je delalo Gorjansko podokrožje, se pravi med Krko in Savo, metilskim delom. Bele krajine in Žumberkom, bodo postavili več zgodovinskih obeležij, tako na dvanaestih mestih in krajih, desetih skupnih grobiščih, na enaj-

stih stavbah pa bodo vzdrali spominske plošče. Vsi borci Gorjanskega bataljona in aktivisti podokrožja Gorjanci naj se pismeno oglasijo Okrajnemu odboru ZB Novo mesto, hkrati pa lahko pošljejo na ta naslov tudi zgodovinski material, ki ga imajo s tega področja in svoje pisane spomine. Če jih še niso, naj jih začno zapiskovati, da se bo tako tudi bodočim rodovom ohranil spomin na Gorjanski bataljon.

V nedeljo širši posvet OSS

Predsedstvo okrajnega sindikalnega sveta je sklicalo za nedeljo dopoldne posvetovanje članov OSS in vseh predstavstev občinskih sindikalnih svetov. Ugotovili bodo uspeh občinskih sindikalnih občnih zborov, se pomenili o metodah del in samostojnosti sindikalnih organizacij pri reševanju

Senovo na čast 10-letnice delavskih svetov

3. junija bo na Senovem praznovala deseto obletnico delavskega samoupravljanja, 3. julija bo centralna občinska proslava, 3. septembra, se pravi ob deseti obletnici prvega delavskega sveta rudnika, pa bo imel DS rudnika slavnostno sejo. Prv delavski svet v občini je Imelska Elektrarna in sicer 21. aprila 1950.

Elektriko so dobili v Vel. Lipovcu in na Selji pri Ajdovcu

Te dni so bila zaključena dela na elektrifikaciji vasi Veliki Lipovec in Sela pri Ajdovcu. Tako je tudi v ta odmaknjena kraja posvetila elektrika in vnesla v vas novo življenje. Nameravajo še elektrificirati Brezovo reber in Podlipo. Električni drogovji žestijo in če bodo sredstva bo lahko tudi na Brezovi rebr in v Podlipi že letos električna razsvetljava. S tem bi bilo elektrificirano celotno področje Ajdovca.

Prvi industrijski obrat v Žužemberku

Dolgoletna želja občanov je končno uresničena. V Žužemberku je začel prejšnji teden delati obrat IEV - Industrije za elektrovezve Ljubljana. Zankrat je zaposlenih le 27 ljudi, število zaposlenih pa se bo zvečalo, ko bodo začeli delati v dveh izmenah. Računajo, da bo zaposlenih tu kmalu 150 do 200 ljudi.

Obrat ima lepe, svetle delovne prostore ter umivalnico in kopalnico v preurejenem zadrudnem domu.

Tudi Novo mesto: kemično čistilnico in pralnico

V torek dopoldne je bila v Novem mestu v okviru Stanovanjske skupnosti Center odprta kemična čistilnica in pralnica. Otvorili so prisostvovali predsedniki vseh treh stanovanjskih skupnosti in zastopnik ObLO. Obširneje bomo o tem še poročali.

Julija sejem tekstila v Leskovcu

Od 9. do 17. julija bo v Leskovcu mednarodni sejem tekstila in tekstilnih strojev. Lani je sodelovalo na njem 255 domaćih in tujih razstavljavcev. Ta številka bo letos precej presežena, saj se jih je prijavilo toliko že do prve polovice maja, prigrisavte pa še vedno prihajajo. Na letošnjem sejmu bo razstavljenih največ strojev in konfekcije.

Indonezijska vlada je protestirala pri vladi LR Kitajske zaradi sovražnega poročanja pekingskega radia o Indoneziji. Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« je objavilo članek, v katerem je rečeno, da ima Cerkev vsvo pravico odločati o zasebnem in javnem udejstvovanju vernikov.

Tudi Milena iz XI. novomeške MDB je med prvimi na trasi! Skupno z drugimi brigadirji pošilja mladini novomeškega okraja najlepše pozdrave za letošnji dan mladosti!

Pismo materi narodnega heroja Janka Brodariča

Draga mati! Naša XI. novomeška mladinska delovna brigada se imenuje po Vašem sinu Janku. Seznanili smo se z življenjsko potjo Vašega sina in v njegovim herojskim podvigih v narodnosvobodilni borbi. Njegovo ime smo si izbrali za našo brigado zato, ker je bil vaš Janko borben, vztrajen in požrtovalen ter zares predan domovini. Za svoj narod je žrtvoval vse, tudi svoje življenje. Njegov lik nam služi kot svetla zvezda in kažipot, kako se je treba boriti danes za lepše življenje delovnega ljudstva. Ko pomislimo na njegov dar, ki ga je položil na oltar domovine, nam ni težko zavhteti krampe in lopate ter si prizadevati, da bo avtomobilska cesta srečna žila naše domovine, čimprej zgrajena. Ob spominu na Vašega Janka se vedno spomnimo tudi na Vas, mati, ki ste dali domovini vse, kar vam je bilo najdražje na svetu - svojega sina. Vsi brigadirji XI. novomeške mladinske delovne brigade Vam pošiljamo prisrčne pozdrave in Vam želimo še mnogo let življenja v naši prelepi domovini! Brigadirji XI. novomeške mladinske delovne brigade »JANKA BRODARIČA«

Z A B E L E Ž E N O	
Nov železniški vozni red	
29. maja bo začel veljati na naših železnicah nov vozni red, ki ga objavljamo:	
Odhodi vlakov iz Novega mesta proti Ljubljani: 1.20 (motorni), 2.51, 3.26 (samo ob delavnih), 6.54, 9.20 (pospešeni potniški), 13.24, 15.51, 17.39.	Prihodi vlakov v Novo mesto iz Sirača: 6.47, 7.42, 11.55, 15.34, 17.00, 19.24.
Odhodi vlakov iz Novega mesta v Metliko: ob 12.30.	Odhod edinega direktnega vlaka iz Novega mesta proti Sevnici: 4.07. Ta vlak se vrne v Novo mesto ob 21.35.
Odhodi vlakov iz Ljubljane v Novo mesto: 4.35, 5.39 (samo do Grosuplje), 8.52, 10.20, 13.31, 14.45 (samo ob delavnih), 18.15, 18.55 in 23.20.	Prihod vlaka iz Metlike v Novo mesto ob 15.41.
Prihodi vlakov iz Ljubljane v Novo mesto: 1.05 (motorni), 6.53, 9.17, 12.17, 15.50, 17.12 (samo ob delavnih), 19.58, 21.16.	Odhodi vlakov iz Trebnjega v Sevnico: 4.49, 8.48, 14.05, 16.45.
Odhodi vlakov iz Novega mesta v Karlovac: 4.14, 7.03, 16.01 in 21.27.	Odhodi vlakov iz Sevnice v Trebnje: 5.08, 11.30, 15.14, 19.45.
Prihodi vlakov v Novo mesto iz Karlovca: 6.40, 13.14, 17.28, 22.15.	
Odhodi vlakov iz Novega mesta v Siračo: 4.35, 6.57, 10.50, 13.30, 16.00, 18.00.	
Sprememba v voznem redu je edino pri »Sevničanu«, ki pride v Novo mesto ob 21.35, in pri pospešenem potniškem vlaku, ki gre iz Novega mesta ob 9.20 in pride v Ljubljano ob 10.26. Pospešeni potniški vlak vozi tudi v obratni smeri z odhodom iz Ljubljane ob 18.15 uri in s prihodom v Novo mesto ob 19.58.	

VREME

ZA ČAS OD 26. MAJA DO 5. JUNIJA:

Med 26. in 29. majem bo v glavnem lepo vreme, etudi bodočasni krajevni in vzhitne plohe. - Približno od 30. maja do 1. junija bo v glavnem deževno in zelo hladno. V nadaljnjem poteku izboljšanje vendar še nestalno vreme s pogostimi nevihtnimi plohami.

Vsak dan: kilogram prirastka

Izkušnje, ki jih je dobilo Kmetijsko-gozdarsko posestvo Novo mesto pri pitanju telet na način »baby beef«

V juniju 1959 smo pričeli pri teletu na način baby beef v Podhosti, kjer smo v juniju in juliju napolnili hlev s 54 teleti. Od avgusta dalje smo za čeljo s pitanjem tudi na obratu Zalog. Tu smo opušene svinjake preuredili v pitajlišce: dva svinjaka za teleta v boksih in dva za privesovanje telet od 200 kilogramov dalje.

Trenutno pitamo 186 telet. Od novembra 1959 do januarja letos smo preuredili tudi svinjake v Klevčevu in Orehovici, tako da imamo sedaj pripravljeno 500 stoječih za teleta. Zaenkrat ne moremo napolniti teh hlevov, ker ne dobimo telet iz oduhavanja. Sedaj nemreča pitamo pretežno lastna teleta; iz odkupa jih imamo le 25 v Podhosti.

Izkušnje, ki smo jih pridobili v teku enega leta, so pokazale, da lahko dosežemo povprečni prirast v teku pitanja od 0,80

do 1 kilograma na dan po glavi v Podhosti je sedaj v pitanju 53 bikceev v teži od 250 do 300 kilogramov. Prirast v aprilu letos je bil sledeč:

od 250-300 kg: prirast povprečno 1.31 kg pri 10 bikcih, od 300-350 kg: prirast povprečno 1.26 kg pri 28 bikcih, od 350-400 kg: prirast povprečno 1.47 kg pri 14 bikcih, od 450-500 kg: prirast povprečno 1.70 pri 1 bikcu.

Verona Saje v Podhosti je prav gotovo ena najpospešnejših delavk naših pitajlišč. V dobrih 10 mesecih je zredila telčka od piščih 90 kg kar na 400 kg — to pa je po, po kateri moramo, če hočemo imeti dovolj mesa. Mnogi, s kvaliteto, po sedobnih načelih vzreje!

Povprečni prirast pri 53 ko-madah je bil 1.33 kg.

Navedbi še je prirast po pas-mah pri telcih in bikcih:

pri sivojavjih: 1.34 kg na dan, pri 3 živalih,

pri križančih: 1.12 kg na dan pri 3 živalih,

pri bikcih: 1.37 kg na dan pri 46 živalih,

pri telcih: 1.05 kg na dan pri 7 živalih.

Dosedanji povprečni prirast po spolu:

pri telcih: 0.72 kg na dan, pri bikcih: 0.82 kg na dan.

Da ni bil v Podhosti dosežen v povprečju večji prirast, je vzrok v tem, ker nismo dali v pitanje težjih telet. Teleta, ki smo jih vzeli v pitanje, so bila težka komaj 60 do 70 kg. Izkušnje so pokazale, da so teleta izpod 100 kg zelo občutljiva ob prehodu na pitanje. Pri mlajših teletih je prirast komaj 0.30 kg na dan. Zato da-jemo sedaj v pitajlišča teleta od 90 do 120 kg, pri katerih dosežemo že v začetku pitanja dnevni prirast 0.80 kg. Tako so bili na obratu Zalog v mesecu aprilu sledeči prirasti:

do 100 kg: 0.64 kg na dan, od 100-150 kg: 0.70 kg na dan, od 150-200 kg: 0.90 kg na dan, od 200 kg dalje: 1.00 do 1.40 kilogramov na dan.

Iz dosedanjih izkušenj je razvidno, da se lahko dosežejo pri teletih od 90 kg dalje naslednji prirasti:

do 100 kg: 0.60 kg na dan, od 100-150 kg: 0.70 do 0.80 kg na dan, od 150-200 kg: 0.90 kg na dan, od 200 kg dalje: 1.00 do 1.40 kilogramov na dan. (Konec prihodnjih)

Jugoslavija — dežela turizma

V zadnjih treh letih lahko postavimo Jugoslavijo glede na množico inozemskega turizma na prvo mesto v Evropi. Za njo pridejo Španija, Nizozemska, Avstrija, Poljska, Velika Britanija in druge. V Sloveniji narasta turistični promet v zadnjih sedmih letih povprečno za 12 odst. na leto, in sicer domači za 10 odst., inozemski pa za 23 odst. Italija je leta 1958 zabeležila le 4 odst. več turistov kot prejšnje leto, medtem ko sta Francija in Švicarica celo malo nazadovali.

Otrok pod motorno kolo

V vasi Zvirče v Suhl kraljini je povzeli pred kratkim motorist triletnega otroka, ki je nenadoma prišel iz levega občestnega jarka na cesto in pod motor. Otrok ima zlomljeno desno nogo, dobil pa je tudi možgan udarec v zatilje. Ta nesreča naj bi bila opomin vsem staršem, naj ne puščajo otrok na cesto, ker cesta ni otroško igrišče. Taki primeri dajejo misliti, da bi bilo otrokom po vseh pametno urediti kako igrišče, kjer bi se lahko igrali pod nadzorstvom kakih starejših osebe, ki za težko delo ni več sposobna.

Vpis v enoletno šolo za bolničarje v Novem mestu

Sola za bolničarje v Novem mestu razpisuje na podlagi sklepa šolskega odbora in Odioka o načinu izvedbe in o pogojih razpisa za vpis v strokovno šolo (Ur. list št. 13/1959).

Vpis v enoletno šolo za bolničarje v šol. letu 1960-61.

V šolo bo sprejetih 35 učenk.

Pogoji za sprejem:

- Dokazana osebnost in v primeru, če bo več kandidatov, kot 35, tudi opravljen sprejemni izpit iz slovenskega jezika in matematike; starost: izpolnjenih 17 do 24 let. Zdravstveno stanje se bo preverilo na zdravniškem pregledu, ki ga bo organiziral vodstvo šole.
- Kandidatke vložijo na upravo šole s 30 dni kolkovano prošnjo za sprejem do 25. junija 1960.

Občinski ljudski odbor Crnomelj razpisuje

JAVNO DRAŽBO

nepremičnin Splošnega ljudskega premoženja, ki bo v torek, 7. junija 1960 ob 8. uri v sejni dvorani OBLO.

Na dražbi bodo prodane sledeče nepremičnine:

1. Parc. št. 285/4 — stavbščica z zidanimi, parc. št. 2324 — vinograd v izmeri 3.16 a in št. 2953/2 — travnik v izmeri 6.33 a in št. 2953/3 — travnik v izmeri 1.52 a, vse pripisane k zkv. št. 297 k. o. Kot. za izklicno ceno 220.000 din.
2. Parc. št. 1484/2 — vinograd v izmeri 7.91 a in št. 1490/1 — pašnik v izmeri 2.31 a pripis. k zkv. št. 627 k. o. Pribitje za izklicno ceno 57.000 din.
3. Parc. št. 2062/2 — njiva v izmeri 13.15 a pripis. k zkv. št. 33 k. o. Dragatuv za izklicno ceno 53.000 din.
4. Parc. št. 83 — vinograd v naravi travnik v izmeri 8.95 a, št. 88 — vinograd v izmeri 3.52 a in št. 1353 — vinograd v izmeri 2.63 a, vse pripisane k zkv. št. 1047 k. o. Mavčarjevo za izklicno ceno 50.000 din.
5. Parc. št. 247 — stavbščica — zidnica in št. 2310 — vinograd v izmeri 6.33 a, obe pripis. k zkv. št. 221 k. o. Kot. za izklicno ceno 120.000 din.
6. Parc. št. 2996 — vinograd v naravi njiva v izmeri 1.40 a pripis. k zkv. št. 701 k. o. Kot. za izklicno ceno 2000 din.
7. Parc. št. 2303 — vinograd v izmeri 12.30 a, pripisane k zkv. št. 221 k. o. Kot. za izklicno ceno — 74.000 din.
8. Parc. št. 2895/2 — pašnik v izmeri 5.32 a, št. 2996/1 — travnik v izmeri 59.99 a, št. 2897/1 — njiva v izmeri 1.53 a, št. 2898/2 — travnik v izmeri 8.39 a in št. 2899/1 — njiva v izmeri 11.81 a, vse pripis. k zkv. št. 44 k. o. Bedenj za izklicno ceno 120.000 din.
9. Parc. št. 2009/3 — travnik v izmeri 50.17 a, parc. št. 2009/4 — njiva v izmeri 71.50 a, parc. št. 2908/5 — travnik v izmeri 30.96 a in parc. št. 2910 — travnik v izmeri 1.29 a, vse pripisane k zkv. št. 44 k. o. Bedenj za izklicno ceno 220.000 din.
10. Parc. št. 2919/2 — njiva v izmeri 18.70 a in št. 2920 — travnik v izmeri 0.83 a, obe pripisani k zkv. št. 44 k. o. Bedenj za izklicno ceno 18.000 din.
11. Parc. št. 2921/5 — travnik v izmeri 3.94 a, št. 2923/6 — vrt v izmeri 3.74 a in št. 2928/7 — njiva v izmeri 61.90 a, vse pripisane k zkv. št. 649 k. o. Bedenj za izklicno ceno 190.000 din.
12. Parc. št. 2382/2 — vinograd v izmeri 6.47 a, št. 2383 — njiva v izmeri 3.14 a, parc. št. 2380 — njiva v izmeri 8.50 a in vrt v izmeri 28.85 a in št. 2382/1 — njiva v izmeri 6.47 a, vse pripisane k zkv. št. 649 k. o. Bedenj za izklicno ceno — 180.000 din.
13. Parc. št. 146 — stavbščica — enodružinska hiša v Lahinji in parc. št. 1777 — vrt v izmeri 2.30 a, pripis. k zkv. št. 78 k. o. Butoraj za izklicno ceno 120.000 din.

Pravico dražiti ima vsak državljani FLR. Interesenti za nakup nepremičnin morajo položiti kvotico v višini 10% pri računovodstvu OBLO Crnomelj do 6. 6. 1960.

Občinski ljudski odbor Crnomelj

Razpis javne dražbe v Črnomlju

Občinski ljudski odbor Crnomelj razpisuje

JAVNO DRAŽBO

nepremičnin Splošnega ljudskega premoženja, ki bo v torek, 7. junija 1960 ob 8. uri v sejni dvorani OBLO.

Na dražbi bodo prodane sledeče nepremičnine:

1. Parc. št. 285/4 — stavbščica z zidanimi, parc. št. 2324 — vinograd v izmeri 3.16 a in št. 2953/2 — travnik v izmeri 6.33 a in št. 2953/3 — travnik v izmeri 1.52 a, vse pripisane k zkv. št. 297 k. o. Kot. za izklicno ceno 220.000 din.
2. Parc. št. 1484/2 — vinograd v izmeri 7.91 a in št. 1490/1 — pašnik v izmeri 2.31 a pripis. k zkv. št. 627 k. o. Pribitje za izklicno ceno 57.000 din.
3. Parc. št. 2062/2 — njiva v izmeri 13.15 a pripis. k zkv. št. 33 k. o. Dragatuv za izklicno ceno 53.000 din.
4. Parc. št. 83 — vinograd v naravi travnik v izmeri 8.95 a, št. 88 — vinograd v izmeri 3.52 a in št. 1353 — vinograd v izmeri 2.63 a, vse pripisane k zkv. št. 1047 k. o. Mavčarjevo za izklicno ceno 50.000 din.
5. Parc. št. 247 — stavbščica — zidnica in št. 2310 — vinograd v izmeri 6.33 a, obe pripis. k zkv. št. 221 k. o. Kot. za izklicno ceno 120.000 din.
6. Parc. št. 2996 — vinograd v naravi njiva v izmeri 1.40 a pripis. k zkv. št. 701 k. o. Kot. za izklicno ceno 2000 din.
7. Parc. št. 2303 — vinograd v izmeri 12.30 a, pripisane k zkv. št. 221 k. o. Kot. za izklicno ceno — 74.000 din.
8. Parc. št. 2895/2 — pašnik v izmeri 5.32 a, št. 2996/1 — travnik v izmeri 59.99 a, št. 2897/1 — njiva v izmeri 1.53 a, št. 2898/2 — travnik v izmeri 8.39 a in št. 2899/1 — njiva v izmeri 11.81 a, vse pripis. k zkv. št. 44 k. o. Bedenj za izklicno ceno 120.000 din.
9. Parc. št. 2009/3 — travnik v izmeri 50.17 a, parc. št. 2009/4 — njiva v izmeri 71.50 a, parc. št. 2908/5 — travnik v izmeri 30.96 a in parc. št. 2910 — travnik v izmeri 1.29 a, vse pripisane k zkv. št. 44 k. o. Bedenj za izklicno ceno 220.000 din.
10. Parc. št. 2919/2 — njiva v izmeri 18.70 a in št. 2920 — travnik v izmeri 0.83 a, obe pripisani k zkv. št. 44 k. o. Bedenj za izklicno ceno 18.000 din.
11. Parc. št. 2921/5 — travnik v izmeri 3.94 a, št. 2923/6 — vrt v izmeri 3.74 a in št. 2928/7 — njiva v izmeri 61.90 a, vse pripisane k zkv. št. 649 k. o. Bedenj za izklicno ceno 190.000 din.
12. Parc. št. 2382/2 — vinograd v izmeri 6.47 a, št. 2383 — njiva v izmeri 3.14 a, parc. št. 2380 — njiva v izmeri 8.50 a in vrt v izmeri 28.85 a in št. 2382/1 — njiva v izmeri 6.47 a, vse pripisane k zkv. št. 649 k. o. Bedenj za izklicno ceno — 180.000 din.
13. Parc. št. 146 — stavbščica — enodružinska hiša v Lahinji in parc. št. 1777 — vrt v izmeri 2.30 a, pripis. k zkv. št. 78 k. o. Butoraj za izklicno ceno 120.000 din.

Pravico dražiti ima vsak državljani FLR. Interesenti za nakup nepremičnin morajo položiti kvotico v višini 10% pri računovodstvu OBLO Crnomelj do 6. 6. 1960.

Občinski ljudski odbor Crnomelj

Objava razpisne komisije za vpis v novomeško gimnazijo

Na podlagi odloka o načinu izvedbe razpisa in o pogojih razpisa za vpis v gimnazije objavlja razpisna komisija pri gimnaziji v Novem mestu naslednje:

1. v I. razred gimnazije v Novem mestu se lahko vpiše 60 kandidatov,
2. vpiševanje bo od 10. do 26. junija in od 15. avgusta do 4. septembra.

3. prijavi za vpis mora kandidat priložiti te iste listine:

- a) rojstni list,
- b) listino, ki prikazuje potek in uspeh šolanja v osnovni šoli ali nižji gimnaziji (sposobnost ali uspešnost končanem z razredno osnovne šole ali izpisek iz matičnega lista ali dijaško knjižico).

Razpisna komisija za vpis v gimnazijo v Novem mestu.

TOVARNA AERO CELJE

Proizvajala: karbon papir, indigo, papir, trakove za pisalne in računske stroje, črnilo za nalivna peresa, matrice za raznoževanje, barvo za raznoževanje, akvarelne barvice, temperski plakatske barve, umetniške oljnatte barve, diazo-amoniak papir, jasniti, barve za obliko, barve za tla, barve za luženje lesa, lepilo za gume »Gumino«, prozorni lepilni trak »Aero Selotajp« ter ostale kemične izdelke za domaćinstvo in obrt!

Inkarnatka cvete!

Prosimo, ne pokosite je, temveč pospite čim večje površine za seme. Njive očistite oljne replice. Semena bodo odkupovale vse kmetijske zadruga na vašem področju. Odkupna cena bo zelo ugodna. Vse informacije dobite pri vaši kmetijski zadrugi!

SEMENARNA — LJUBLJANA
GOSPODSTVSKA CESTA 5
Telefon 23-413

S pestmi in z vrvjo nad očeta

Leopold Ferdin, avtomehanik iz Račice pri Sevnici, se je pred nedavnimi dveer vrščal proti domu. Sin ga je nehalo od domačije napadel in pobližer posušil ležati na cesti, sam pa odhital domov po brata pajdža. Oba sina-zlikovca sta nato očeta odneda iz muha in mu na postelji z močno vrvjo zvezala roke in noge. Leopold Ferdin je bil med napadom zelo poškodovan: ker je bil razen tega še nezavesten, je oblegal na postelji. Šele drugi dan zjutraj se je zbudil iz nezavesti in sna. Zvezan kot je bil, si ni mogel pomagati, zato je pričel klicati za pomoč. Domad se njegovim klicem, čeprav so bili v hiši, niso odzvili. Vpitje na pomaganje je nato zaslišala soseda,

ki je nesrečnega očeta rešila vezi. Zapostavila in noge je imel od vrvje že močno poplute in zatečene.

Oba zlikovca se bosta za svoje divjstvo zagovarjala pred sodiščem (150. član Kaz. zakonika: protipravni odvzem prostosti). Nečloveški odnos obeh sinov in njun postopek napram očetu je vso okolico upravičeno razburil. Živimo v obdobju humanosti in razvijanja človeških odnosov med ljudmi, nenehno poudarjamo velik pomen družine kot osnovne celice socializacijske družbe, dva zlikovca pa pobijata lastnega očeta in ga vrhu vsa ga kot živinče zvezeta z vrvjo. V imenu javnosti postopek sinov (tega naziva žali ne zaslužita) obsojamo in zahtevamo najstrožjo kazni!

»KOVINOTEHNA«

veletrgovina s tehnično železnilno in kovinskim blagom C E L J E, Mariborska cesta 17 — telefon: 21-22

● vam nudi iz svojih skladišč: valjane in vlečene proizvode iz jekla in železa, barvane kovine v popolnem asortimantu, kroglične ležaje, orodje za obdelavo lesa in kovin, armature vseh vrst, sanitarno keramiko ter metalno in keramično opremo, bruse vseh vrst, vijalnico robo in žitnike, okovje vseh vrst itd.

Kot specializirana trgovina s tehničnim materialom Vas postrežemo solidno in hitro!

CINKARNA — CELJE

METALURŠKO - KEMIČNA INDUSTRIJA

Telefon: 20-81, 24-94, 20-82, 24-95. Brzjavni naslov: Cinkarna Celje. Železniška postaja Celje — industrijski tir: Cinkarna. Teleprinter: 033-27.

Naši proizvodi: surovci cink-min. 97.80% Zn, cinkov prah 97.04% Zn total, rafinirani cink-min. 98.70% Zn, fini cink-min. 99.75% Zn, cinkova pločevina raznih dimenzij in formatov, cinkovi protektorji za kotle, cinkove pralnice valovite, cinkova žica, cinkovi strešniki, avtotopijske plošče, offset plošče, žveplena kiselina 60% Be, cinkova belila: zlati pečet, beli pečet, zeleni pečet, rdeči pečet, kromov galun, natrijev hidro-sulfid, natrijev sulfid-surovi, natrijev sulfid-čisti, cinkosulfat, natrijev silikofluorid, barijev sulfid, zelena galica, litopon, ultramarin, svinčeni minij 30%, svinčeni minij 32%, svinčena glajenka, čista, superfosfat, modra galica, metalni. — V valjarni uslužnostno valjamo tudi svince, kosliner in srebro.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Karšnik konferenca štirih predsednikov je za nami. Pravzaprav ne moremo govoriti o konferenci, ker do nje sploh ni prišlo, temveč samo o njenem neuspehu. Jalovo bi se bilo zdaj prerekati — kakor to delajo zastopniki enega in drugega bloka, da bi zavili krivdo za neuspeh drugemu na ramena — kdo in koliko je kdo kriv. Pred seboj imamo dejstvo, da je prišlo do zaostritve mednarodnih odnosov, torej do poslabšanja mednarodnega položaja. Pri vsem tem pa ne gre pozabiti, da položaj navzlic vsemu ni obupen in da vsi mostovi niso podrti. O tem govori več dejstev.

Takoj po tiskovni konferenci sovjetskega premiera Hruščeva v Parizu, ki je potekala v precej napetem vzdušju, se je pojavila možnost, da bi utegnil Hruščev podpisati v Berlinu ločeno mirovno pogodbo z DR Nemčijo. To bi vsekakor še neprimerno bolj zaostri položaj kakor neuspeh pariske konference. Toda kaj se je zgodilo? Hruščev je v Berlinu — ob velikem olajšanju zahodnih krogov — dejal, da v šestih ali osmih mesecih, za kolikor naj bi bila odložena konferenca na vrhu, ne bo prišlo do podpisa mirovne pogodbe z DR Nemčijo. Ta izjava je vsekakor vplivala zelo pomirjevalno in dejansko pomeni, da je vprašanje Berlina in Nemčije še zmerom vprašanje, o katerem bodo govorili na prihodnjem sestanku na vrhu.

V manjši meri je incident z letalom »C-47« tudi deloval pomirjevalno. To letalo je letelo iz Kijev na vrhu in je po motni zaslo na vzhodnoevropsko ozemlje. Sovjetski lovci so potniško letalo priložili, da je pristalo. Po nekaj dneh so sovjetska oblastva to letalo s potniki vred izročila ameriškim oblastvom s

poletom sicer, ki pa je bil napisan v zmerem tonu.

Za zdaj tudi ne kaže, da bi se medsebojni obiski na nižji ravni ter obiski turistov med enim in drugim blokom zmanjšali. Vsak dan prihajajo poročila, da razne delegacije iz ZDA potujejo v ZSSR in obratno, izmenjava strokovnih izkušenj na raznih popriščih se nada-

več komentiranje po svetu. Postalo je jasno, da je problem miru širši in da je treba vpreči vse napredne sile za njegovo okrepitev. To je brez dvoma eden izmed naukov pariskega ne-uspeha.

Za sedanje obdobje bo torej značilen postopen boj med vsemi tistimi silami, ki si prizadevajo ohraniti mir in krepitev mednarodno razumevanje, in tistimi, ki bi radi odnose poslabšali. Zatorej je pričakovati, da bo v tej ali oni obliki prišlo tudi do ostrejših diferenciacij. Krepitev medsebojnega zaupanja, ki je zaradi vohunskega letala »U-2« in neuspeha pariske konference, doživelo hud udarec, bo mučen in naporen posel. O tem si ne more nihče delati utvar. Toda ta posel je življenjsko potreben, ker je alternativa vojna in te si nihče ne želi.

Ce bi hoteli povzeti, bi dejali: položaj ni tako obupen, da bi morali vreči puško v koruzo in opustiti vse poskuse za zblizanje. Pač pa je dovolj resen, da nasprotno terja največje napore, izredno potrpežljivost in obzirnost, da bi se popravilo, kar se je v Parizu pokvarilo. Ce bo pariski neuspeh spodbodel državnike, da se bodo bolj temeljito lotili prečiščevanja mednarodnih problemov in se izogibali vsrkan, kar bi lahko izzivalo nasprotno stran, lahko počem, da je ta neuspeh navzlic vsemu poslabšanju prinesel le nekaj dobrega.

Na koncu: vsem enako...

V Črnomljski BELOKRANJKI so razdelili s sklepom delavskega sveta dve in pol nadplati, za povečanje podjetja pa potrebujejo sto milijonov dinarjev, s čimer bi lahko zaposlili še 150 žena in deklet — Nespameten sklep DS kazni podobno kolektivni, ki sicer prizadevajo in uspešno izvršujejo planske naloge

44 članov šteje kolektiv Tovarne pletenin Belokranjka v Črnomlju. Delajo v dveh izmenah, 1 milijon 500 tisoč bruto proizvoda naredi vsak. Stroj so slabi, izrabljeni, znešeni z vseh vetrov. Le 7 milijonov 600 tisoč so vredni, pridne roke pa so naredile lani z njimi za 66 milijonov proizvodov. Podjetje dosega celo višjo akumulacijo kot marsikatero razvitejše njegove stroke. Delavkam in delavcem torej ni kaj reči glede proizvodnje.

Povpreček zaslužka je bil lani 10.900 din na mesec. Tarifni pravilnik, ki sta ga sprejela kolektiv in DS, določa, da bodo porabili 47 odst. čistega dohodka za osebne prejeme, preostalih 53 odst. pa razdelili na sklade.

V občini je še dovolj žena in deklet, ki bi se rade zaposlile. Kolektiv čuti, da je obrat premajhen. Povečali ga bodo, so sklenili. Načrte že pripravljajo, 100 milijonov dinarjev sta del. svet in kolektiv porušila uspeh vsega leta — nagrajevanje po učinku. Volk si v sili odgrizne lastni rep in ga poje, pravijo. Toda volk je v to priložjen, v Belokranjki pa bi lahko sredstva porabili drugače! Stroji so izrabljeni, na investicije se pripravljajo.

Mnogo bolje bi bilo, če bi izpolnili tarifni pravilnik, saj bi jim lanski uspeh lahko služil kot najmočnejši argument. Zdaj pa jim nihče ne bo priznal, da so dobro gospodarili.

lijonov bo veljala oprema nove tovarne, 37 pa gradnja. Se 150 žena in deklet po tem dobilo zaposlitev

Kolektiv je mlad, februarja predani so pričeli, Marijlivi so bili, vse lanko leto so nagrajevali po učinku. Ker so tarifne postavke nizke jim je ostalo precej neporabljenih sredstev. S tovarno se niso zrasli toliko, da bi v njej čutili del sebe, nekaj, kar dobi v vama vložena sredstva. Oči so se jim zasvetile, ko so zvedeli, koliko denarja je še. »Razdelimo si dobicek!« je zavrsko. Delavski svet je odločil: vsak dobi dve in pol nadplati.

Vse leto so rezali kruh po vloženi delu, na koncu pa so največji kos odrezali vsem enako. Namesto 47 odstotkov, so za osebne dohodke porabili kar 81,8 odstotkov. Na sklade so dali le 18,4 odstotka. Z enim prenegljenim ukrepom sta del. svet in kolektiv porušila uspeh vsega leta — nagrajevanje po učinku. Volk si v sili odgrizne lastni rep in ga poje, pravijo. Toda volk je v to priložjen, v Belokranjki pa bi lahko sredstva porabili drugače! Stroji so izrabljeni, na investicije se pripravljajo.

Mnogo bolje bi bilo, če bi izpolnili tarifni pravilnik, saj bi jim lanski uspeh lahko služil kot najmočnejši argument. Zdaj pa jim nihče ne bo priznal, da so dobro gospodarili.

Mnogo bolje bi bilo, če bi izpolnili tarifni pravilnik, saj bi jim lanski uspeh lahko služil kot najmočnejši argument. Zdaj pa jim nihče ne bo priznal, da so dobro gospodarili.

Božar v kuhinji

Brestanjska gospodinja J. K. je polizkusala 9. maja zakuriti v štedilniku. Ker ni hotela goreti, je leča drva polila z bencinom. Pri tem se je ves bencin vžgal, priplačena gospodinja je spustila steklenico na tla in v kuhinji je zagorelo. Hlita pomoč je preprečila večjo materialno škodo. V kuhinji je za 100.000 din škoda (ina pohištvo, šivalni stroj in radioaparatu).

Gospodine, pri kurjenju ne izpustite živcev, če noče tako zagoreti! Bolje je, da zakurite počas in brez bencina. Kakor pa z bencinom in kar celo kuhinjo. Polivanje tečih polen z bencinom se je marsikateri gospodinja hudo maševala, saj ni bilo redko, da je pri tem zgorela cela hiša.

Uboj pri Šentjerneju

10. maja je bil v vasi Vrh pri Šentjerneju ubit Jože Gorenc. Umora sta osumljena njegova brata Valentin in Marjan, vendar še ni ugotovljeno, na kakšen način in zaka; se je nesrečni dogodek odigral. Preiskava je v teku. Ko bo zaključena, bomo o njej več poročali.

Nabirajte zdravilna zelišča

O v e t: gloga-beli trn, smar-nice, divjega kostanja brez de- belega stebra, mačje tačice.

List: verbenne, gozdne, a- gode, regrata, bršljan, pekoče koprive.

R a s t l i n o: smolnice, grenke, navadne ramselce, diše- če perle, koptalnika s korenino, jetrnika, pločka, krvavega mle- čka, navadne kralčice, žentlika, pekoče koprive.

K o r e n i n e: arnike, rapha- ca, habata-smrdljivi bezeg, med- vedvoce tace, trobentice, male norče, pekoče koprive, srčne moči.

L u b j e: česminovih kore- nin, česminovih palic, krehlike.

R a z n o: hrastov mah, re- gratova stebelca.

Razen navedenih zdravilnih zelišč odkupujemo še razna druga zelišča; vsa pojasnjla in cene dobite pri vsaki zadrugi ali pri GOSADU, skladišče Novo mesto, Slakova ul. 8.

več komentiranje po svetu. Postalo je jasno, da je problem miru širši in da je treba vpreči vse napredne sile za njegovo okrepitev. To je brez dvoma eden izmed naukov pariskega ne-uspeha.

PO NEUSPEHU

mednarodno razumevanje, in tistimi, ki bi radi odnose poslabšali. Zatorej je pričakovati, da bo v tej ali oni obliki prišlo tudi do ostrejših diferenciacij. Krepitev medsebojnega zaupanja, ki je zaradi vohunskega letala »U-2« in neuspeha pariske konference, doživelo hud udarec, bo mučen in naporen posel. O tem si ne more nihče delati utvar. Toda ta posel je življenjsko potreben, ker je alternativa vojna in te si nihče ne želi.

Ce bi hoteli povzeti, bi dejali: položaj ni tako obupen, da bi morali vreči puško v koruzo in opustiti vse poskuse za zblizanje. Pač pa je dovolj resen, da nasprotno terja največje napore, izredno potrpežljivost in obzirnost, da bi se popravilo, kar se je v Parizu pokvarilo. Ce bo pariski neuspeh spodbodel državnike, da se bodo bolj temeljito lotili prečiščevanja mednarodnih problemov in se izogibali vsrkan, kar bi lahko izzivalo nasprotno stran, lahko počem, da je ta neuspeh navzlic vsemu poslabšanju prinesel le nekaj dobrega.

Kratke IZ RAZNIH STRANI

Politične posledice incidenta z ameriškim vohunskim letalom in neuspeha pariske konference so bile na Japon-skem taksne, da je prišlo do budih demonstracij proti j

Študenti

STEV. 4

26. MAJA 1960

LETNIK I.

»STUDENT« je rednu priloga Dolenjskega lista — izhaja po potrebi, urejajo ga uredniški odbor študentskega kluba okraja Novo mesto — Rokopise sprejema Jože Prešeren, Akademski kolegij v Ljubljani ali pa Uredništvo Dolenjskega lista, Novo mesto, p. p. 33.

Trasa nas čaka

Nekaj več kot mesec dni nas loči še od datuma, ko bodo študentske delovne brigade iz Ljubljane odpotovale na gradbišče avtomobilske ceste Bratstva in enotnosti. Ljubljanska univerza pošlje letos štiri brigade na traso. To je 480 študentov brigadirjev. Priprave so že skoraj zaključene. Odziv med študenti je bil zadovoljiv, kar se vidi iz tega, da je postavljenost števil doseženo. Zdravniški pregledi so opravljeni. Številni prijavitelci za delovno akcijo je nekoliko nižje kot lani. Toda to še ne pomeni, da se bo v resnici tudi manj študentov udeležilo delovnih akcij. Kajti vedeti moramo, da so se lani zbirale prijave tudi za republiške in lokalne akcije preko štaba za brigade pri UO ZŠ, letos pa ta štab zbira samo prijavitelce za vzorno akcijo.

Precej pokrajinskih študentskih klubov bo organiziralo v domačih krajih lokalne brigade, kjer bo tudi sodelovalo okrog 150 študentov. Lokalne akcije, ki jih organizirajo klubi v sporazumu s terenskimi oblastnimi in političnimi organi, imajo predvsem namen, da študentje tudi na tak način pomagajo napredku domačega kraja, največje tesnejše stike z mladino na terenu, s srednješolci in tudi s samim krajem, kjer se bodo morda že čez leto ali dve zaposlili.

V našem okraju je predvidenih več manjših lokalnih akcij: v Žužemberku, Novem mestu, Vidmu-Krškem in Trebnjem. Taborniška brigada v Novem mestu bo ne dvomno največja v okraju, toda ne smemo pozabljati pomena drugih akcij.

Študentje, študentke! Dijaki, dijakinje! Kakor vidite bo razen vzorne akcije še dovolj dela tudi v našem okraju. Če se še niste prijavili za brigado, prijavi se čimprej pri vodstvu našega kluba ali pa pri mladinskih vodstvih svojih šol!

O reformi univerzitetnega študija

Končno prekinitev tradicije — Nov program že v prihodnjem študijskem letu

V petnajstih povojnih letih, predvsem pa zadnje čase je Jugoslavija zabeležila velike uspehe na gospodarskem, ekonomskem in kulturnem področju, uveljavila pa se vedno bolj tudi na področju jedrske tehnike. Sloves o naših izrednih uspehih je pridrlo tudi preko naših meja; v svetu se uveljavljamo kot dežela, na katero je treba računati še sedaj, še bolj pa v prihodnosti. Naši uspehi so nam končno tudi zagotovili samostojnost. Razdobje po osvoboditvi pomeni za nas nenehno gospodarsko krepitev, čas socialistične graditve in socialističnih odnosov v proizvodnji. Vse ta veliki in nagli razvoj zahteva tudi vedno več strokovnjakov in visokokvalificiranega kadra, ki bo kos nalogam današnjega časa. Vsi prav dobro vemo, da univerza in druge visoke šole z dosedanjim načinom, oblikami in metodami študija ne morejo kriti vseh potreb in uspešno slediti naglemu toku časa ter dajati zadovoljivo število kadrov.

Ne moremo trditi, da ima naša univerza dolgo tradicijo; dobrih štiriideset let ima za seboj, kar je za primeri s starostjo nekaterih univerz v drugih delih kratka doba. Toda način študija na univerzi, ki je bila ustanovljena po prvi svetovni vojni, je stonel na izkušnjah starih univerz, na njihovih me-

dr. V. Smlt v Naših razgledih 8).

Torej je jasno, da bomo z uvedbo novega načina študija na naši univerzi stopili na novo pot. Kakor rečeno, se bo uni- verzitetni študij razdelil na več stopenj. Prvi dve stopnji bosta v glavnem trajali po dve leti. To bi bil dosedanj štiriletni študij. Obe stopnji bosta popolnoma samostojni in bosta nudili neko zakroženo znanje. Diplomant prve stopnje se bo že lahko z neko kvalifikacijo zaposlil. Po prestopu v drugo stopnjo bo moral zadostiti nekaterim pogojem. Študij v prvi stopnji bo vsaj na nekaterih fakul- tetah nudil okviren pregled nad snovi, druga stopnja pa bo posvečena podrobnejšemu študiju. Uvedena pa bo še tretja stopnja tako imenovani podiplomski študij. Koliko časa bo trajala ta stopnja, še ni določeno; namenjena bo diplomantom, ki se bodo hoteli v svoji stroki specializirati.

Kako so prišli na misel, raz- ceptiti dosedanja štiriletna študija na dve stopnji? Potrebne in- dustrije in kmetijstva namreč na- rekujejo izobraževanje visoko- kvalificiranega strokovnjaka, ki bi bil sposoben voditi proiz- vodnjo, ki pa bi svoje znanje pridobil ne v štiri, ampak v dveh letih.

Tako bo n. pr. na fakulteti za elektrotehniko in strojništvo že to jesen uveden etapni študij. Prva etapa naj bi trajala štiri semestre, skupen pa naj bi bil samo prvi semester. Če po prvem semestru bi se študent odločil, na kateri stopnji bo študiral, saj se bo že lahko seznanil s problematiko študija in ocenil svoje sposobnosti. Poudarek bi bil na tistih predmetih, ki so potrebni za razumevanje drugih predmetov nujno po-

trebni. Za vse študente bodo za prestop iz ene smeri v drugo potrebni diferencialni izpiti. Možne bodo še različne variacije med smermi za jak in šibki tisti. Podiplomski študij bi bil namenjen različnim specializa- cijam, trajal pa bo predvidoma dva do štiri semestre.

Na ekonomski fakulteti so sklenili, naj prva, dvoletna stopnja obsega enoten prvi letnik, drugi letnik pa naj bi se programsko deli na komercio- nalno smer in finančno račun- galno stopnjo pa naj bi bila dife- rencirana v štiri smeri: pravo- sodno, gospodarsko, upravno in družbeno-politično. Etapni študij bo uveden tudi na vseh teh- noloških fakultetah.

Stopnjski študij ne bo uve- den na medicini, predvsem za- radi nekaterih objektivnih te- žav. Naloga oddelka za splošno medicino je, da v neprekinjenem petletnem študiju vzgoji zdravnika splošne prakse, ki bo na terenu moral obvladati raz- zen diagnostike in terapije še vrsto drugih nalog. Mogoče bo- do sčasoma lahko uvedli etapni študij tudi na tej fakulteti. Nasprotje pa bo na stomatolo- giji trajala prva stopnja tri le- ta. V tem času si bo študent pridobil znanje splošnih medi- cinskih predmetov in nekaterih specialnih stomatoloških (zobne bolezni, protetika itd.). Z di- plomo druge stopnje, v kateri si bodo študentje poglobljali znanje prve stopnje, študij pa bo obsegal tudi nekatere splošne klinične predmete, do dobil štu- dent naslov zdravnika stomato- logije.

Stopnjski študij bo uveden tudi na filozofski fakulteti, ven- dar ne na vseh oddelkih (ger- manistika, romanistika, slav- istika, zgodovina, umetnostna zgodovina). Vsaka stopnja bo trajala dve leti. Diplomant pr- ve stopnje bo lahko poučeval v višjih razredih osemletk, la- hko pa se bo zaposlil tudi že drugje (kot knjižničar, arhivar, v redakciji itd.). Diplomanti druge stopnje bodo poučevali v srednjih šolah. Ponekod bo uveden tudi podiplomski študij, vendar o tem še niso razprav- ljali nič določeno.

Povsod so načrti predvsem za prvo stopnjo, ki je uvedena že v študijskem letu 1960-61, že gotovi. Ponekod so jih pregle-

dale tudi študentje in dali svo- je pripombe. Profesorji so se zelo potrudili in poskušali se- staviti tak učni program ki bi zadovoljil vsakega študenta, mu omogočil končati študij v dolo- čenem času, ki pa bi tudi vse- boval vso isto snov, ki je za strokovnjaka potrebna. Veliko- krat so seveda šli profesorji mimo študenta in izdelali pro- gram, ki zadovoljuje le njihove potrebe, a ne upošteva študen- ta. Vendar se je to zgodilo ma- lokrat. V glavnem so študijski programi in načrti že povsem izdelani in do neke meje spre- jemljivi, kako pa se bo po njih študiralo, bodo povedali tisti študenti, ki se bodo letos vpi- sal na univerzo.

Vsekakor je univerzija študija za nas nekaj povsem novega in koristnega. —vee

Lokalna akcija v Žužemberku

Meseca februarja je občinski komitej LMS v Žužemberku na pobudo študentskega kluba sklenil organizirati lokalno mladinsko delovno akcijo. Besede niso ostale na papirju; dokončno je določeno, da bo brigada delala od 23. junija do 13. julija, ko bo občina Žužemberk praznovala svoj občinski praznik.

Delovna akcija: graditev športnega igrišča ob Krki, hkrati pa bodo brigadirji pomagali tudi pri do- graditvi vodovoda.

Kdo vse bo v akciji sodelo- val? 30. aprila je bilo v Žužem- berku posvetovalje vseh štu- dentov, dijakov in učencev stro- kovnih šol z občinskimi pred- stavniki. Od 37 udeležencev se je za akcijo prijavilo 34 ljudi. Nekaj študentov bo dal še klub, zašeleno pa je, da bi se v bri-

gadu vključilo tudi nekaj mladi- ne s terena, saj bo velik pou- darek prav pri zbliževanju med mladino, ki študira in mladino, ki je vključena v proizvodnjo. Pričakujemo tudi odziv iz osmega razreda žužemberške osemletke. Vabljeni so tudi di- jaki drugih šol.

Pomen akcije bo v tem, da bomo poleg fizičnega dela raz- vili še druge oblike dela bri- gadirjev na terenu. Pričakuje- mo, da bo ob dobri organizaciji

brigada odigrala tisto vlogo, ki jo ob podobnih akcijah oprav- ljajo delovne brigade. Nove pri- jave pošiljajte na Obč. komitej LMS Žužemberk. Sprejemajo jih tudi člani pripravljalnega štaba: Jože Skufca, Jože Senica, France Smolčič, Angela Trčep, Janez Stupica in Jože Mrvar.

Odočimo še Polno je dela in velikim zaupanjem v jutrišnji dan ga bomo z veseljem prena- gali. Žužemberk naj čaka kot nezorana ledina.

Občinski predstavniki v Ljubljani

V APRILU SO PRIŠLI V Ljubljano med svoje študente predstavniki skoraj vseh občin novomeškega okraja. V Žužem- berku so pripravili razgovor doma. Govorili so v glavnem o družbenih planih občin in po- trebah po kadrih in seveda tudi o štipendijah. V prihodnje bo treba na take sestanke povabi- tudi srednješolce, ker bi tako lahko veliko več govorili o kon-

kretnih akcijah, ki naj bi prišle v poštev kot skupno delo stu- dentov in dijakov na terenu.

Analiza teh razgovorov bo ob- javljena v prihodnji številki študenta, ko bomo razpogla- ni z vsemi izjavami občinskih predstavnikov.

Naši člani v Beli krajini

V soboto, 14., in nedeljo, 15. ma- ja, je naš klub organiziral ekskur- zijo po Beli krajini. Udeleženci so si v soboto ogledali obrat Novo- tekse v Metliki in Belt v Cрном- lju, popoldne pa so se prepeljali na Vinico, kjer so skupaj z doma- ni Vinico.

V nedeljo so si študentje ogle- dali še nekaj partizanskih krajev in sveder v Novem mestu zaklju- čili ekskurzijo. To je bila prva večja akcija kluba v počastitev Dneva mladosti. Udeležila sta se je tudi dva arabska študenta, ki študirata v Ljubljani.

Zahvaljujemo se Obč. ljudskemu odboru Cрномelja za materialno po- pomoč in za prevozno sredstvo.

Ivan Tisu

Tudi dve naši ekipi ob žici

Na pohodu »Ob žici okupirane Ljubljane« sta naš klub zastopali dve ekipi. Nastopili sta v kategoriji množičnega partizanskega marša. Zenska ekipa, ki je bila tudi pri- javljena, zaradi objektivnih težav ni mogla nastopiti.

Ekipo I so sestavljali: Brglez, Sušič, Smolčič, Klobčar, ekipo II pa: Skufca, Hrovatič, Gerden, Slatner in Tisu.

rodah in tradicijah. Pri usta- navljanju mlade univerze ni njihče misli na nove oblike in metode. — To se do danes še ni bistveno spremenilo.

S problemi našega šolstva si odgovorni ljudje že dalj časa belijo glave, in iščejo pravilne rešitve, primerne za današnji čas in potrebe. Srednješolski študij je v glavnem že reformiran. Sedanja oblika je verjetno najboljše, vendar bo o tem izrekla dokončno sodbo prihodnost. Glavna in najtežja naloga — reforma visoko- šolskega študija — pa je še pred nami. Pred dvema letoma je bil izdan zakon o štiriletnem univerzitetnem študiju, ki naj bi proizvodnjo zagotovil v naj- krajšem času zadostno število kadrov. Toda ta reforma je bila v glavnem opravljena le na pa- pirju, kajti učni programi in metode dela so več ali manj ostale iste. Le na redkih fakul- tetah so se dela resno lotili in vsaj delno sketili preobsejne programe. Vendar pa so tudi novi programi vsebovali precej nepotrebne balasta. Jasno je, da s tako reformo ni bilo štu- dentom kdo ve kako ustrezno.

Zadnje leto pa se vedno bolj razpravlja o koreniti in — morda — dokončni reformi vi- sokošolskega študija, o tako imenovani inverziji. Upam, da popolnoma upravičeno trdim, da pomeni ta reforma pravcato revolucijo v našem šolskem si- stemu in dokončno prelomitev s tradicijo. Bistvo inverzije je v tem, da se dosedanja štiriletni študij razdeli na dve, oziroma v tri stopnje. Dosedanja raz- pravljanje in ukrepanje v zvezi s spremembami na univerzi ima namen v prvi vrsti reorganizirati univerzitetni študij, manj pa reformirati notranje pedago-ško delo na univerzi. Vsekakor pa bo treba prav v tej smeri delo še nadaljevati.

Gre torej zato, »da bi bili slu- satelji aktivneje udeleženi pri svojem izobraževanju, da bi univerzitetni študij zahteval od njih višje oblike um- stne aktivnosti, več kritične- ga primerjanja, več uporabe znanja v novih okoliščinah in več samostojnega mišljenja, manj kot sedaj pa zapornjavanja in reprodukcije učne snovi, še zlasti, če sestavljajo vsebino zahtev- nane reprodukcije predvsem dejstva. Navedena sprememba težnja zahtevnosti do učencev je jedro napredka v šolskem delu univerze od srednjega veka do danes, napredka, od katerega je v primeru z drugimi šolami, zla- go pa njene tradicionalne fakul- tetne najmanj pridobila. (Prof.

NAŠ LITERARNI KROŽEK

Pismo iz gimnazije

Kadar premišljamo o literarnem krožku, si kar težko predstavljamo tisto določeno nalogo, ki jih naj bi opravljal ta sekcija. Naj- večkrat je veliko razglabljana o sami metodi dela, toda ko pride- mo že začetniške težave, lahko že rečemo, da je krožek začel delo- vati. Eden uspešnejših literarnih krožkov je prav gotovo Literarni krožek na novomeški gimnaziji. Njegovi člani so našli pravo me- todo. Vneli pa so v svoj program še mnogo več, kot smo navajeni v ostalih krožkih, osvetlili so svoj repertoar in ga prikrojili svojim možnostim. Danes so lahko člani tega krožka ponosni na svoje delo, na toliko uspešnih nastopov po slovenskih gimnazijah, pred tujo publi- ko.

Literati so se sestajali enkrat tedensko, pripravljali svoje pesmi in prozna dela ter se pogovarjali o

noma ne berejo več svojih stvari, ampak se seznanjajo z deli sedaj ustvarjalnih avtorjev — se pravi, da se izobražujejo. Ta način se je obnesel, je pa tudi zanimiv, saj se mora vsak član na nekaj pripra- viti, nato pa na sestanku pove svoje mišl. Literarni krožek vodi Alenka Auersperger.

Druga oblika delovanja so šte- vilne prireditve oziroma gostova- nja nekaterih članov na drugih gimnazijah. Tako je bilo že takoj v začetku tega šolskega leta go- stovanje v Cрномlju. Niso so na- vezali stike z literarnimi krožko- mi na gimnazijah v Celju in na Jesenicah. Kmalu po nastopu v Cрномlju je bil v Celju literarni večer treh gimnazij, jeseniške, celjske in novomeške. Novomeški gimnazijo so zastopali: Alenka Auersperger, Jože Sintič, Zlata Pestner in Ivan Povše. Literarni večer je bil pomemben v tem, da so se srečali zastopniki s vseh slo- venskih pokrajinskih ločenih šol.

V zimskih mesecih je bilo neka- ko zatišje; izjema je bil le nagradni natečaj, ki ga je organizirala mladinska organizacija v Celju in na katerem je sodelovala Alenka Auersperger (1. in 2. nagrada za poezijo). Jeseničani so nas po- vabili letošnjo pomlad; gimnazijo je zastopal Jože Sintič. Navsezad- nje je prišlo na vrsto tudi Novo mesto. Na literarnem večeru so nastopili sodelavci večerje Mlada pota, tako da je bila prireditev že kar republiškega značaja. Od naših gimnazijcev so sodelovali trije: Alenka Auersperger, Jože Sintič in Zlata Pestner. Jože Sintič se je udeležil še nedavnega literarnega večera v Celju. — To je bila tako imenovana druga oblika delovanja literarnega krožka; pri njem pa obstaja še tretja oblika: gimnazij- ski list Stezice.

»Stezice« so sicer samostojne, vendar sestavljajo njihov uredniški odbor vsi člani literarnega krož- ka. List se prebija v življenje že osmo leto. Stezice je doslej urejal Jože Sintič, in novizvoljena glavna urednica pa je Zlata Pest- ner, ki je takoj začela pridno de- lati. Do konca šolskega leta bo izšlo osem števk. To je v pri- merjavi s podobnimi šolskimi gla- sniki prav lepo število. Največji uspeh so doživeli Stezice lansko

leto, ko so izhajale vsakih 14 dni; to je bil edinstven primer v Slo- veniji. Največje zasluge ima ured- niški odbor, ki je navezal stike z mnogimi gimnazijami in ostalimi šolami v našem okraju in izven njega ter seznanjal dijake drugih zavodov z našim življenjem in ustvarjanjem. Literarnemu krožku poživljavalno pomaga prof. Do- dič.

Stezice se vzdržujejo z rekla- mami, ki jih podjetja objavljajo v listu. To je že ena oblika pomoči delavskih svetov in skromen pris- pevek k razvoju kulture in lepe besede. Če bodo »Stezice« nadalje- vane začeto delo, bodo prihodnje leto lahko najboljši srednješolski list; med najboljšimi so že leta. J.S.

Rudi Pergar: DEKLE

tem, kar je bilo prebrane. Ker je večina prispevkov zmanjkala, se je bilo treba odločiti za nove oblike dela, ki bi literarni krožek številčno okreplile in vsebinsko razširile. Zdad na sestankih več-

Sodelovanje med študentskimi klubi

Da bi prišlo do čimboljšega so- delovanja med pokrajinskimi klubi, vabijo posamezni klubi ob raz- nih večjih akcijah predstavnike ostalih klubov. N. pr. na razne ekskurzije, športna srečanja z mladino na terenu in podobno. Za naš klub lahko rečemo, da ima zelo dobre stike z ostalimi klubi, posebno še s Klubom gorških stu- dentov. Po en na štiri predstavniki se je že udeležil dveh njihovih akcij, mi pa smo na naše akcije povabili njihovega. Na ekskurzijo po Beli krajini smo tudi povabili pred- stavnike ostalih klubov, dva naša člana pa sta se udeležila pohoda po slovenski Istri, ki ga je orga- niziral Klub študentov okraja Ko- per.

Sodelovanje pa ne obseja samo v zamenjavi članov klubov za raz-

Prvenstvo klubov v namiznem tenisu

Namiznotenjska ekipa našega kluba je pred kratkim sodelo- vala na prvenstvu pokrajinskih klubov v namiznem tenisu. V precej močni konkurenci je med osmimi ekipami zasedla 4. mesto, za Kočevskimi, Koprskimi in Gorškimi klubom. Ekipa je bila v postavi: Berger, Mikec, Ploček, Plavec in Uhl.

Zgodba o dveh tovarnah kakor jo te doživi študent

Nič posebnega ni, če pride 30 ali 40 stu- dentov na Dolenjsko; tu smo vendar doma. Fridemo pa na Dolenjsko zato, da bi si ogledali dve tovarni. Tu se nekaj ustavi. Kar nasenkrat se zamislimo ob nočem. Kaj? Teh stvari ne poznamo? Seveda jih poznamo. Videli smo že njihove reklame v časopisih, morda o njih kaj brali, morda bi vedeli celo, kaj v tej ali oni tovarni delajo.

Vendar pa smo zdaj hoteli na lastne oči videti dve tovarni: Industrijo motornih vozil in Novoles. Radi bi zvedeli, kakšne so te tovarne znotraj, v svojem drobovju, radi bi razumeli vsaj del tega truda, ki ga v naše tovarne vlagajo naši ljudje. Morda je bil kdo od nas razočaran nad tem, kar je videl, ker je pričakoval kaj več. Morda pa tudi ne. Mestsko ni pričakoval kaj posebnega.

CETRTA JUGOSLOVANSKA TOVARNA AVTOMOBILOV. Rast tega podjetja bi moral poznati vsakdo. Iz skromne hale sta zrastle dve močniji, iz navadne mehanične delavnice se je razvil montažni oddelk, iz katerega gredo po vsej Jugoslaviji zna- ni avtomobili IMV. Zdad imamo tu pravo tovarno avtomobilov s svojo znamko in svojim tipom avtomobila. Edini uvožen del avtomobila je motor, vse ostalo je domača proizvodnja. Konec leta bodo iz- delali 5 avtomobilov na dan, do konca leta vsega 900. To niti ni malo. Po vsem, kar so v tem podjetju že naredili, moramo verjeti, da bodo plan dosegli.

V tovarno pa se stekajo mladi ljudje. Iščejo dela, hočejo si pridobiti kvalifi- kacijo, kmalu želijo sodelovati pri upra- vljanju podjetja, rasejo s podjetjem, uspeh ali neuspeh podjetja čutijo sami. Ljudje postajajo duša podjetja. To je današnja tovarna.

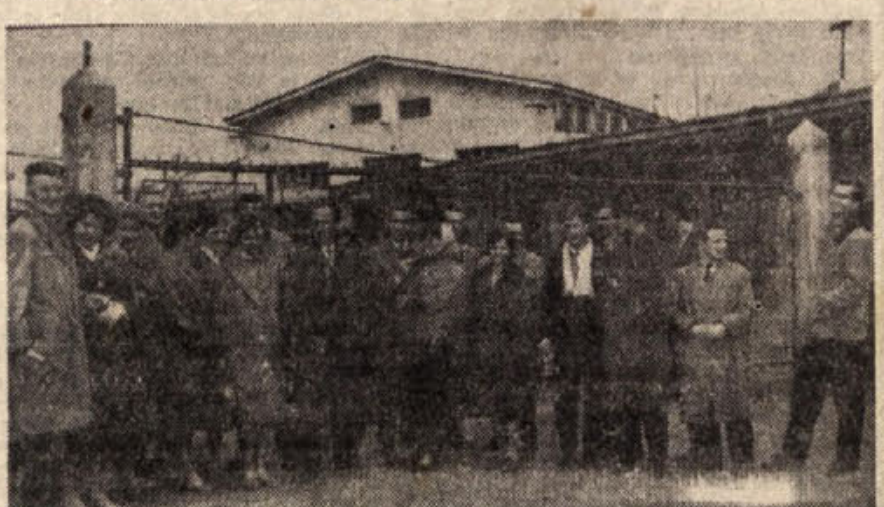
Nismo šli v tovarno samo zato, da bi videli gole kose železa ali kak varilni aparat in malo hiško, ki se ji pravi avto- mobil. Hoteli smo spoznati tudi del (morda čisto osebnega) življenja tovarne. Nekaterim je to prav gotovo všeč. Treba je imeti samo odprte oči in z njimi nekaj videti. Odišli smo zadovoljni.

Presenetila nas je tudi druga tovarna. NOVOLES. Pravo nasprotje. Namesto železnih opikov — legeni ostružki. Izdelke izvažajo daleč izven meja naše širše domovine; največ v ZDA. In obrat v Straži TOVARNA, KI SE JE RODILA V ŠESTIH MESECIH. Ob vstopu v tovarno na enem koncu — debeli bukovli hlodi (katerih go-

tovo ni bilo treba posebno iskati po oko- liških hribih), ob izhodu na drugem koncu dvorane — lepe, gladke lesenitne plošče. Niti nismo opravili dolge poti, zato smo na koncu kar presenečeni.

V tovarni delajo skoraj sama mlada dekleta iz okoliških vasi. Morda so prav one najbolj želele to tovarno, saj imajo zdaj delo in zaslužek skoraj doma. Zdad je vsakdo našel svoje: nova tovarna in mlade roke; prvo ne more živeti brez drugega, drugo ne brez prvega. Vsakdo na svetu mora nekoč najti svoje, kar nekatere povezane vse poti. Tako tudi v do- lini Krke.

J. Prešeren

Spomin z ekskurzije: naša skupina pred Industrijo motornih vozil v Novem mestu (Foto: France Smolčič)

LIRIKA MIRANA JARCA

Ves pesniški svet Mirana Jarca v prvi fazi njegovega razvoja, do leta 1923 se suče okrog človekovega odnosa do vesolja (kozmična poezija). Temu osrednjemu problemu se mora podrediti tudi erotično čustvo. Pesnik je ves zaposlen z bojem s kaosom za kozmos. Te pesmi so neke vrste beg iz resničnega življenja. V romanu pravi za Bohoriča: »Čedalje bolj se pogreza v svet, ki si ga je izmisljal kot trdnjavo proti življenju, zalivajočemu ga od vseh strani.« (str. 125). — Leta 1927 piše: »Sebi samemu se ne čudim, če sem zaprt za kitajski zid, ker je pregrado okrog me-
ne (Ms 48-II). Vendar te pesmi niso samo beg iz osvobodnega meščanskega sveta, marveč so tudi izraz njegovega pogleda na umetnost, kakor ga je izrazil v članku Umetnost in življenje (DiS, 1924): »Velikina umetnine se očituje v tem v kolikor nas je duhovno zlitje z dotičnim delom raztelesilo, v kolikor nas je pobrezčalo in nam uspavalo jaza in voljo, da začujemo v tem novem stanju govornično skrivnostnih obdajajočih nas sil ki jih sicer vedno preglašajo dnevnih kriki našega samoljublja.«
Da je beg h kozmičnim vprašanjem izraz protesta zoper ta-

vrstno duhovno življenje; le-ta se lahko sprosti šele ponoči. Takratna družba nastopa v izgnanih kot »ogromni kaos, ki išče«. Predvsem pa te tesno povezan s takratno stvarnostjo ciklus pesmi Godba na potapljaški ladji. To je pesnikova vizija Evrope. Pesnik primerja človeka s prirodo in ugotovi: »Kako veseljno smo osvobodili! Kako smo osamljeni sredi prirode pustinja Ni nam še dom dograjen kakor drugim stvarim
Razen osamljenosti in osvoboditve v odnosu do prirode izraža ta ciklus tudi osamllost in edinstvenost posameznika v

odnosu do drugih ljudi, kar je najjasneje izraženo v prvi obliki (DiS, 1923), ko zaradi takega stanja kliče, naj se ljudje ljubijo in naj bodo bratje med seboj, »kakor na daljnem otoku ponesečen, ki ladjo pogoltnil jim je ocean«. Posledica njegovega individualnega upora zoper takratne družbene razmere in rezultat praktičnih izkušenj je krik: »Sredi kaosa sem sam, sam...« (Človek in noč).

Rudi Pergar: IZ SKICIRKE

DENAR
»Jutri pišemo seminarsko nalogo. Boš pisal?«
»Kje pa...«
»Moras, drugače ne boš dobil podpisa!«
»Ne morem. Točkujem stanovanja. Imam jih še cel vesjet. V dveh dneh mora biti končano.«
»To je bilo dovolj. Stanovanja, točke, denar. Denar namesto stipendije. denar na račun izpitov, mogoče na račun semestra.«
»Študiram po novem učnem načrtu. Končati bomo v štirih letih.«
J. P.

AVTO
»Auto je stal vsa zimo pred vhom v kolegi Decembra ga je Kičo pripeljal iz Nemčije. Tik preden je izšel nov carinski zakon. Vozil se ni, ker ni imel denarja, kvečjemu ga je včasih vgal, da bi mu stroj ne zarjavel. Na njem so se nabrale različne smeti, tako da se je komaj razločila prava barva.«
»Poleti ga je Kičo odpeljal domov. V Bosno. Morda ga je tam čakala ista usoda.«

JOZE PRESEREN: IZPOVED
Nikogar ne bom prosil, naj mi pokloni lepoto, ki je sam ne bom videl. Nikogar ne bom klical, če bo moje srce nepreorana njiva. Nikogar ne bom klical, če bom sam, ker v meni bo tisoč poti lolepote.

JOZE PRESEREN: OKNA V APRILU
in ti, v široki reki umirajočega sonca, ste v meni.
V rdeče obarvano streho večera riviava nafine silhuete.
V aprilu so odprta vsa okna. Nema, utrujena hodiva mimo njih.

JANEZ KRAMAR: VIZIJA
I
Brez lista tam stoji okradeno drevo in veter v njem ječi, o Človek, Lepoti v slovo.

V kristalnem jutru zasneženo z golimi rokami do neba lovi toplino izgubljeno našega jeklenega src

II
Vetar nad poljem kot vzdihni šušti, šepeta v mo slovo, šepeta... ko tih je sklonil glavo, že davno brez sanj, idealov (zaprl jih z zadnjimi durmi je v svoje srce — o človek v stoletju atomov, mar s strojem zamenjal jih boš?)

Jož, trta v gorici spomlad se joče, o joče... in sok svoj razliva — in človek steklenih oči in duše jeklene — in veter nad poljem, ki nemo ječi...

in zemlja kot usta nešteta iz globin šepeta in kliče zaman: o Človek, o Človek, ni topla več tvoja mi dlan...
(Odiomek iz daljšega teksta.)
Tih je šumela Krka preko skal in se lovila med debli podrtih dreves. Mesecina se je upirala v vodo, da se je iskrila kakor steklo. V nočeh je nad Krko vse tih, po bregovih pa le tu in tam odmeva zategli klic pitice, na Spilu pa se zadirajo čaplje. Iz vode puhli soparica, ki priletijo vonja. To je noč nad Krko... Sredi vode je bil otok Kobler-tovu so popoldne sušili. Prijeten vonj po teni se je širil na obeh bregovih. Poletje sredi julija je najlepše...
Na desnem bregu se je zganilo grmovje. Nato je zavreščala čaplja in se dvignila nad Krko. Skozi noč je tih, skoraj nezaznavno. drgla temna senca proti drugem bregu. Vesel ni bilo slišati, le tih šumjanje valov je prijetno udarjalo v čolin. Valujoča mesecina se je umirila, čolin se je skrčil v temo. Na Spilu so se dvignile čaplje in s prestrašenimi klici zmolele tišino. Brž ko sta Jožič in Nacič zadela ob skalo, sta skočila iz čolina. »Na Spilu sva!« je dahnil Nacič.
»Ta vražja mesecina. Izdala naju bo,« mu je odvrnil Jožič.
Previdno sta stopala po skalah, ki so bile vse naokoli od vode in ostre, da si je ranil že ob najmanjšem nepravilnem koraku. Previdno sta vlekla čolin proti toku, nato sta ga zasuskala in se uprla obenj, da ga ni mogla voda izpodnesti. Jožič se je oziral naokrog. Nacič pa je zašepetal: »Skrila ga bova v ločje!« Jožič je prijel za kratko vrvo, Nacič

kratne družbene razmere, nam na nekaj mestih dovolj jasno razodevajo same pesmi. Skoraj vse sanje, iskanja, želje, se razodevajo, se pojavljajo ponoči, dan pomeni njihov konec (Trlo drevo, Besi, Človek). Stvarno življenje, ki se manifestira predvsem podnevi, ubija to-

kratne družbene razmere, nam na nekaj mestih dovolj jasno razodevajo same pesmi. Skoraj vse sanje, iskanja, želje, se razodevajo, se pojavljajo ponoči, dan pomeni njihov konec (Trlo drevo, Besi, Človek). Stvarno življenje, ki se manifestira predvsem podnevi, ubija to-

Glosa

V razredu je bilo trideset drobnih glav in profesor. Trideset misli in ena. V razredu je bil tudi on, ki je bil doma s kmetov, ki se je razlikoval od drugih le po tem, da je bil slabše oblečen in da ni bil gladko počesan. Vzivil se je v mestno življenje in kmalu bi se tu počutil kot doma. Rad je hodil v šolo, saj se je tu izpolnjevalo nekaj tistega, kar je včasih le v sanjah doživljal. V šoli pa ne ni bilo vse tako, kot si je kdaj prej predstavljaj. Opazil je, da tu vrednotijo človeka po tem, kako je oblečen in počutil se je užaljenega; v svojem drobnem srcu je začutil prva razočaranja in včasih so mu privrele v oči čisto drobne solze.

V razredu pa je bilo trideset src in eno. Trideset misli različnih od ene same. Ta dan je bil vprašan naš fant z kmetov. Ni dobro odgovoril. Na čil se ni in tega se je sam prav dobro zavedal in ni mu bilo veseno. Tedaj pa je zasiljal besede:

»Bolje bi bilo, da bi šel domov past krave...«
Več ni slišal, čeprav je nekdo še govoril. V njem se je zgraba lepega in velikega poruškla. Za zmeraj. V oči so mu pritekale solze, velike in grenke. Domov je prišel utrujen in žalosten. Vso pot je jokal.

MALI OGLASI

Absolut ekonomije, s predvideno kariero po diplomah, srednjih let, eil spoznati mlado deklo do 45 let, k mečko doto (in skrajnem primeru je lahko tudi učiteljica), za medsebojno pomoč. Zoraka ni iskrušena. — Pomudbe pošiljite na uredništvo priloge pod »Koristne investicije«.
Nadebna brucka germanistke (od začeka te peletke) in izredna slušateljica Goslnake srednje šole (odsek za kavarni), prirodno lepa in naravno inteligentna, želi spoznati primerno »stara bajto« (lahko tudi s plešo) za študijsko izpolnjevanje pri praktičnem delu. Ponudbe pod »Vskandjanje in pogosto«.
Na poti od Kolovrate, mimo Sešice, Evrope. Slanica do Leva sva izgubila tri izpitne roke. Poštenega najditelja prosiva, da javi na naslov: Janez Goba, RIO, novi-stop ali Misko Zlamplič, VP 04040, Bileca.
Izgubil sem vsako sled za »študijem«. Morebitnega poznavalca ali najditelja prosim, da javi na uredništvo pod »Perspektivni absolvent«.

S prvenstva pionirjev v šahu: zmagovalna ekipa pionirk iz PODOBJA pri Kostanjevici

pa se je uprl v krmo in ga potiskal od zadaj. »Pazi!« je posvaril Jožič. »Kotanja. Ločje!« je naposled vzkliknil. Nacič je prenehal potiskati. Upri je noge v plitvo dno in zadrževal čolin, ki ga je hotela voda na vsak način odnesti. Voda jima je nagajala. Divje race so se splašile.
»Skoda, da nimam liste italijanke,« je z obžalovanjem pripomnil Jožič.
»Sedaj me ne bi nihče utel,« je končal in se nasmehnil.
»Pa saj mi tudi tokrat ne bi bilo potrebno, pa me je tisti zelenec prjavil,« je menil Jožič in potegnul za vrvo.
»O, prekleto blato! Kakšna godlja!« je šepetal Jožič. Ločje se je lomilo in udarjalo ob boke čolina.
»Tise, kaj tako prekleto rogovoliš!« je godrnjal Nacič na Jožiča, ki se je prvi prebijal skozi goščo in blato. Noge so jima zlezle do kolov in godljo.
»Še malo! Potegni, Jožič!«
Uprla sta se. Se malo in sta zavlekla čolin k izlivu majhnega potoka, ki je na Spilu pritekkel v Krko. Sedla sta na rob čolina in se zamislila.
»Ko bi ga vraga dobil v roke!« je škrtnil Jožič.
»Koga?« je vprašal Nacič in se nasmehnil. »Saj mu tako ne moreš nič, ker te zmelje,« je nadaljeval in končal. Jožič si je grizel ustnice in anoval načrt.
»To mi bo Nac še drago plašal!« je siknil

Jožič skozi zobe, nato pa nadaljeval: »Čas je, da se umljeva. Saj sva, kot bi se kaluzala...« Sel je h Krki, za njim pa je stopal Nacič.
»Koblerovski so danes sušili.«
»Kaj me to brigal!« je malomarno odvrnil Jožič.
»Sem mislil, da te boš se je nasmehnil Nacič.
»Zakaj? Svarim te, Nacič!« je zagrozil Jožič.
Pri konjskem napajališču sta zašla v Krko in splavala na skale Jožič je prhal kot konj in si je pljuskal vodo v obraz. Nacič pa ga je drgnil po hrbtu.
»Na, zdaj pa še ti meniš!« mu je dejal in mu obrnil hrbet. Phala sta in se škropila, potem sta skobacala iz vode in se v mesečini preoblekla. Zaslislata sta konjsko rezgatanje.
»Skril se, Jožič!« je prhnil Nacič.
»Nac gre napajat.«
Zamamnila sta se za ožgano vrbo in v senet čakala Naca. Konji so zagazili v vodo

in jo skalili. Nac je sedel v čolin in počivljal, kobila je začela kopati po dnu. Nac si je zavihal rokave, si zajel vode v široke dlanj in si jo nato pljusnil v obraz in po lakah. Nato si je z rokavom potegnul po lictih. Stopil je iz čolina in zapodil konje po poti ter naredil nekaj korakov za Krko. S prsti je drgnil v seneno kopo... Seno je bilo vlažno. Ko se je vračal je opazil, da se grmovje giblje. Ustavil se je in opazoval.
»Kdo je?« je potihlo vprašal. Mislil je, da ga čaka Mara.
»Si ti?«
Razgrnil je grm in se prijel za vrbovje, da ne bi zdrnil v vodo. Ostrmel je. Nato je zavpil bič in govo zaklel.
»Prekleta osebenjka! Kaj pa vohata tu, a?« in spet je priletelo. Nacič je pritiskal Jožiča k tlom, ker je hotel le-ta planiti na Naca. Čutila sta v srcu, da sovražita te ljudi, toda bala sta se jih, tako bala, da sta se morala premagati. Naca je zjezilo, ker sta molčala. Udaril je z bičevnikom. Tedaj je privrkal krepko priletelo po Naciču.
»Marš domov, mulca! Marš, da ne bosta zaspana!« je ironično pripomnil. »Zjutraj bomo začeli že ob štirih...«
»Ti razumeš!« je tulil Jožič, ki ga je Nacič krepko priklepal nase. Roke so se mu že hotele razkleniti, kajti žgalo ga je, žgalo, da bi usekal po Nacu, toda...

»Samo še enkrat reci kaj takšnega, pa boš videl kaj se bo zgodilo. Prisegam, da se bo nekaj zgodilo...« je hropel Jožič. Naca pa je huje pogrelo; začel je brcati v grmovje. Pritekel je Koblerovski hlapec z nekim predmetom v roki.
»Kaj pa je?« je prestrašeno vprašal.
»Ti osebenjki, vrag jih vzemi! Tu v grmovju ti čita in nočeta ven. Jima bom že pokazala! Hlapec se je nevarno približal grmu, v rokah je držal otko.
»Semena, semena,« je vplil, toda zmerjati se ni upal, ker je vedel, da bi ga fanta premislila.
Nacič je potegnul Jožiča za sabo. Planila sta v Krko. Nac je stal na desnem bregu in se jima smejal.
»To vama bo koristilo! Vama bo kri shladilo!« je vplil Nac, ko sta onadva priplavala na levi breg. Jožič se je skobacal na breg in planil na Naciča. Hotel ga je udariti pa ga je pravočasno zgrabil za roko...
»Osel, bedak!« je hilpal Jožič.
»Nocoj, nocoj,« je tarnal.
»Ne bi ga mogla, premočan je! Daj si vbiti v glavo! Tisti hlapec, bedak, je bil takoj zraven. Ga bova že dobila... Tega hlapec bova pa kar jutri nasekala, ko bo šel napajat...« je Nacič tolažil Jožiča, ko si je stiskal obraz med kolena in trepetal.
»Dobil ga bom in tedaj ne bo dobro!« je nazadnje zagrozil in ožel promočena hlače.

JOZE SINTIČ

ČOLN

in jo skalili. Nac je sedel v čolin in počivljal, kobila je začela kopati po dnu. Nac si je zavihal rokave, si zajel vode v široke dlanj in si jo nato pljusnil v obraz in po lakah. Nato si je z rokavom potegnul po lictih. Stopil je iz čolina in zapodil konje po poti ter naredil nekaj korakov za Krko. S prsti je drgnil v seneno kopo... Seno je bilo vlažno. Ko se je vračal je opazil, da se grmovje giblje. Ustavil se je in opazoval.
»Kdo je?« je potihlo vprašal. Mislil je, da ga čaka Mara.
»Si ti?«
Razgrnil je grm in se prijel za vrbovje, da ne bi zdrnil v vodo. Ostrmel je. Nato je zavpil bič in govo zaklel.
»Prekleta osebenjka! Kaj pa vohata tu, a?« in spet je priletelo. Nacič je pritiskal Jožiča k tlom, ker je hotel le-ta planiti na Naca. Čutila sta v srcu, da sovražita te ljudi, toda bala sta se jih, tako bala, da sta se morala premagati. Naca je zjezilo, ker sta molčala. Udaril je z bičevnikom. Tedaj je privrkal krepko priletelo po Naciču.
»Marš domov, mulca! Marš, da ne bosta zaspana!« je ironično pripomnil. »Zjutraj bomo začeli že ob štirih...«
»Ti razumeš!« je tulil Jožič, ki ga je Nacič krepko priklepal nase. Roke so se mu že hotele razkleniti, kajti žgalo ga je, žgalo, da bi usekal po Nacu, toda...

Odlični uspehi mladih zasavskih šahistov

Okrajni prvaki: SENOVO pri mladincih, BREŽICE pri starejših in mlajših pionirjih, PODOBJE pri pionirkah.

Okrajna zveza Društev prijateljev mladine je preteklo nedeljo v Novem mestu priredila okrajno pionirsko šahovsko prvenstvo, katerega so se udeležile ekipe, ki so zmagale na občinskih prvostavstvih. Pionirji in pionirke so tekmovali v treh starostnih skupinah. V skupini mlajših pionirjev so bili najboljši pionirji iz osnovne

školske zveze Slovenije je tudi letos organizirala tekmovanje za pokal maršala Tita, v katerem igrajo štirioklasne ekipe. Po občinskih in okrajnih tekmovaljih so preteklo soboto nastopili v Ljubljani prireditelj republiškega tekmovalja, v katerem je nastopilo 14 najboljših ekip Slovenije. Novomeški okraj je zastopala močna ekipa Šahovskega društva Novo mesto, ki so jo sestavljali prvokategorijci Mitja Sila, Slavko Sitar, Aleksander Radovanovič, oziroma Škerij in drugokategorijci Jurje Picek.

vanoviča, Ceglar, Starc, Kranjc in Kmetec so zmagali v tremi skupinami nasproti Mariboru, Brežici, Brežici so bili tu tretji in Sevniciani četrti. Pionirke so tekmovala v enotni skupini. Najboljše so bile pionirke iz Osnovne šole Podbočje pri Kostanjevici (Golarič, Baznik Anica in Fanika ter Hribar). Društvo se so bile predstavnice občine Novo mesto — Osn. šola Sentjernef in tretje pionirke Osn. šole II iz Breže.

dosegli starejši pionirji oziroma mladinci iz Senovega. V najmočnejši skupini so zasedli 3. mesto skupno s Kranjem za Ekipami Maribora in Lendave ter pred Domalajci, Rogozaroviči, Novo Gorico, Izolo itd. Uvrstitev med najboljše je lep uspeh, ki daje upanje, da bosta Senovo in Brežice kmalu dobila nekaj dobrih šahistov. Naraščal je posebno v Zasavju zelo dober, samo pokrbiti je treba, da se talenti ne izgubijo, da se mladim šahistom omogoči nadaljnji napredek.

Zmagovalna ekipa v kategoriji mladincev: učenec oson. šole Senovo

Sole Brežice, v kateri so igrali Iskra, Setine, Mersavič in Prskar. Na drugem mestu so prvo-majski pionirji, tretji pa so pionirji iz Sentjanja. Samo v skupini starejših pionirjev je nastopilo vseh osem ob-

činskih prvakov. Tudi tu so bili najboljši pionirji Osnovne šole Brežice (Kastelic, Baškovič, Lapuh in Pipah), drugi so bili Sevniciani in tretji pionirji iz Sentjanja. Preseneča slab plama novomeške skupine (4. mesto), ker so vse do zadnjega kola ločili vodečo ekipo iz Brežic. Ko pa so videli, da prvaki ne morejo več postati, so izgubili voljo

Lep uspeh brežičkih in senovskih pionirjev
Okrajni pionirski prvaki, ki so se udeležili republiškega pionirskega prvenstva v Ljubljani, so dosegli zelo lepe uspehe. Pionirji brežičke osnovne šole, ki so v Novem mestu zmagali v skupini mlajših pionirjev, so v Ljubljani zasedli 3. častno mesto za pionirji iz Krizevec in Primskovega ter pred pionirji iz Celja, Ljubljane, Središča, Ajdovčine itd.

Lep uspeh brežičkih in senovskih pionirjev
Okrajni pionirski prvaki, ki so se udeležili republiškega pionirskega prvenstva v Ljubljani, so dosegli zelo lepe uspehe. Pionirji brežičke osnovne šole, ki so v Novem mestu zmagali v skupini mlajših pionirjev, so v Ljubljani zasedli 3. častno mesto za pionirji iz Krizevec in Primskovega ter pred pionirji iz Celja, Ljubljane, Središča, Ajdovčine itd.

Kratke športne vesti

PARTIZAN (NM) : OK POSTAR (Ljubljana) 3:1
V drugem kolu republiške odbojkarke lige so se novomeški odbojkarji v Ljubljani pomerili z ekipo Postara. Novomeška ekipa je zmagala s 3:1. Prihodnjo tekmo bodo Novomeščani igrali na domačem igrišču na Loki — v nedeljo, 28. maja, z ekipo Partizana Zirovnica. V predtekmi se bosta srečali ženski ekipi domačega Partizana in ZOK — Ljubljane.

PARTIZAN (NM) : PARTIZAN (LOGATEC) 60:52 (36:17)
Tudi košarkarji novomeškega Partizana so preteklo nedeljo igrali že drugo tekmo v podvezni ligi. Prvo tekmo v Litihi so z eno točko razlike izgubili in se zaradi sodnikove pristranosti pritožili. V nedeljo so prav dobro zaigrali in premagali ekipo Partizana Logatec z nič manj kot 28 točkami razlike. Največ košev za domačo ekipo je dosegel Bele (23), zelo učinkovita strica pa sta bila tudi dr. Grandovec (24) in Juršič (20).

Pot novomeške ekipe do tega uspeha je bila težka: v prvem kolu jim je zrel dočela za nasprotnico ekipa »Obratniki« iz Maribora. Tu niso imeli večjih težav in so po zanesljivu igri zmagali s 3:1. Škerij in Sitar sta zmagala, Sila in Radovanovič pa sta remizirala. V drugem kolu so se pomerili z zelo močno ekipo LSK IL, v kateri igrajo mladi, nadarjeni ljubljanski šahisti. Čeprav so dobro igrali, so se morali zadovoljiti le z neodločenim izidom 2:2. Sila in Škerij sta remizirala, Sitar je zmagal in Radovanovič izgubil. Ker pa so imeli Novomeščani boljši rezultat na prvih deskah, so se uvrstili v III. kolo, kjer so se pomerili s največjim favoritom tekmovalja — LSK I. To je bil zelo težak nasprotnik (V ekipi igra tudi velmojster Piro, mečnik mošter Vidmar ter moštveni kapetani), zato je neodločen rezul-

Novomeščani 3. - 4. v LRS

Šahovska zveza Slovenije je tudi letos organizirala tekmovanje za pokal maršala Tita, v katerem igrajo štirioklasne ekipe. Po občinskih in okrajnih tekmovaljih so preteklo soboto nastopili v Ljubljani prireditelj republiškega tekmovalja, v katerem je nastopilo 14 najboljših ekip Slovenije. Novomeški okraj je zastopala močna ekipa Šahovskega društva Novo mesto, ki so jo sestavljali prvokategorijci Mitja Sila, Slavko Sitar, Aleksander Radovanovič, oziroma Škerij in drugokategorijci Jurje Picek.

Gluk (Branik, Maribor) in Zaleteč (N. m.) največ obetata med mladimi slovenskimi sprinterji. Gluk ima letos že rezultat 10,9, Zaleteč (desno) pa 11,1 v teku na 100 m

V BANKO PO KREDIT

za katerega bo treba plačevati obresti, nepobrani davki pa čakajo na izterjavo, ki teče letos vse prepočasni — ObLO naj odpravijo vsa nepotrebna zavlačevanja okrog pobiranja zapadlih davkov

15. maja bi morale biti vplačane vse obveznosti iz dohodnine in občinskih doliad druge akonacije. Tege dne bi torej morali biti vplačani vsi davki za prvo polletje letošnjega leta. Na žalost je drugače. Kar ogledajo si, kako je po občinah: v brežiški so izterjali 47% vseh dohodnin in doklad za prvo polletje, v črnomaljski 54%, v metliški 46%, v novomeški 55%, v senovški 61%, v sevnški 56%, v trebanjski 49%, v videmsko-krški 70% in v žužemberški 53%. Najboljša je torej občina Videm-Krško, najslabša pa Metlika.

Namesto 509 milijonov je bilo v prvem polletju vplačanih le 276 milijonov dinarjev dohodnin in doklad, ali 55%. Zastanka je torej kar 233 milijonov. Vsota neizterjanih dohodnin se bo še povečala, ker so poletni meseci v kmetijstvu za denar »sušni«. Ze več let razpravljamo o tem, da morajo občine v začetku leta pohiteti s predpisovanjem akonacij in v izterjavo, saj ima davkoplačevalec največ sredstev pozimi in v zgodnji pomladi. Navzlic temu delamo še vedno po starem. Občine odlašajo s predpisovanjem akonacij, čekovne položnice leže nato še po

krajevnih odborih, posledica pa so žalostne številke, ki smo jih navedli v uvodu. Občine bodo zdaj za kritje proračunskih izdatkov najemale pri bankah kredite, plačati bo treba obresti in tudi nemalo potov bo, preden bodo krediti odobreni. Sredstva, ki bi jih lahko koristneje uporabili drugod, bomo zaradi malomarnosti v obliki kreditov uporabljali za kritje proračunskih izdatkov.

Občinski proračun potrdijo odborniki obeh zborov kot predstavniki volivcev. Takrat postane proračun v mejah občine zakon, zato so upravni organi dolžni poskrbeti, da se tako v dotoku dohodkov kot v uporabi izdatkov dinamično izpolnjuje. Če so uprave za dohodke zaradi pomanjkanja uslužbencev nesposobne nalogo pravočasno izpolniti, jim v začetku leta pri tem lahko pomagajo tudi uslužbenci iz drugih oddelkov. Morda ne bi bilo odveč razmisliti o dostavi čekovnih položnic prek pošte, čeprav trdimo, da bi to preveč stalo. Povedali smo že, da tudi od kreditov plačujemo obresti. Poudarjamo še enkrat: občinski odbori se bodo morali resneje lotiti predpisovanja akon-

ci in bolj skrbeti za dinamični dotok proračunskih dohodkov. Vsaka malomarnost ali zavlačevanje se tu maščuje vsem državljanom, zlasti še, ko vendar vse davke spet vrnemo v različnih oblikah vsem davkoplačevalcem. Ne poznamo namreč primera, da bi kjerkoli v okraju doslej ljudje dejali: ne potrebujemo denarja za popravilo cest in potov, ni nam treba pomagati plačevati učitelje in profesorje, za elektriko, nove vodovode, pralnice in vse drugo bomo že sami zbrali potrebna sredstva! Ne, kaj takega še nismo slišali. Nasprotno, vse občine imajo nešteto potreb — navzlic temu pa letos v prvem polletju tudi kar za 233 milijonov nepobranih davkov!

Čemu taka nepotrebna in škodljiva neodločnost pri uresničevanju uradnih dolžnosti? Tudi redno plačevanje davkov je ena izmed nalog, da bomo dosegli letošnji družbeni plan do 29. novembra. Občinski ljudski odbori bi zategadelj morali poveseliti pobiranju davkov več učinkovite skrbi, prizadeti državljanji pa naj takoj uredijo svoje zastanke! Korist od tega bomo imeli vsi.

127!

V ponedeljek jutraj je stekla proizvodnja surove opeke v novi opekarni Kanizariji pri Črnomlju. Za zdaj bodo zgali opeko še v poljskih pečeh, avgusta pa bodo zakurili moderno krožno peč. Nova kanizarska opekarna bo dajala na leto 4 in pol milijone opečnih enot; od tega bo milijon zidakov, drugo pa bodo volitaki. Industrija gradbenega materiala v okraju je z novim podjetjem in njegovim prizadevanjem kolektivom veliko pridobila.

V Dol. Toplicah so praznovali ob 22. maja dalje, ko je bil na trgu koncert straške godbe. V nedeljo dopoldne je bila slavnostna akademija z nastopom godbe, pevcev, recitatorjev in telovadk, ki se bodo udeležile junjskega zleta v Novem mestu. Dopoldne in popoldne so tekmovali v Toplicah tudi ribiči, popoldne pa je bil nastop cimbanirov. S kresovi so 23. maja pozdravili krajevni praznik. 24. maja pa so počastili spomin padlih borec pred spomeniki iz zadnje vojne.

Z lučjo pri belem dnevu bo treba iskati člane AMD Novo mesto in njihovo društveno disciplino. Oboje je namreč odvisno od spomladanskega kroga, ki se je priredilo društvo v nedeljo dopoldne; 12 motoristov in 1 avtomobilist, kolikor jih je tekmovalo, društvo res ni v čast. Najbolje so se postavili člani sekcije AMD iz Smarjete, ki so reševali čast matičnega društva, da so tekme sploh bile. Člani AMD slabo podpirajo društveni odbor, ki se trudi za napredek motoristike in avtomobilizma v občini.

V torek, 24. maja, je bilo v Novem mestu sprejetih v mladinsko organizacijo 171 pionirjev — učencev sedmih razredov obeh novomeških osemletk. Na slavnosti ob sprejemu je govoril sekretar OK LMS Slavko Dokl. Poudaril je predvsem razliko med prvimi nastopnimi mladinci in sročenci, ki so se borili in tudi umirali za socialistem ter današnjo mladino, ki pomaga graditi socialistem z delovnimi akcijami in učenjem v šoli. Na slavnosti je nastopil še pionirski pevski zbor in novomeška godba.

FOTO KRONIKA

Pionirji osnovne šole Semiš so pozdravili dan pomladi s pohodom Zelenege Jurija. Na sliki jih vidite na semškem trgu

Reka ljudi se je vila vsak dan v minulnem tednu v novomeško vajensko šolo. Razstava poklicev je v celoti uspeša: pokazala je mladini našega okraja, kako bogata izbira življenjskih zaposlitev je pred njo. Razstavo si je ogledalo do nedelje večer 18.000 ljudi.

Zene zadružnice iz Arčič so na zadnji poučni ekskurziji videlo marsikaj novega. Ogledale so si gospodinjiski center v Celju, mestno vrtinarjo in Medlogo in kmetijsko šolo v Sentjurju. Posebno molži za električnim strojem in vzorno urejenim hlevom ter svinjakom v Sentjurju se kar niso moge načuditi. Navdušene in polne novih pobud so se vrnile v Arčič. Sredstva za ekskurzijo so zaslužile same z veselico, ki so jo letos priredile doma. Na sliki jih vidite sredi razgovora ob toplih greдах vrtinarje v Medlogu pri Celju.

Ze 104 pionirji so v brežiški občini uspešno opravili prometne izpite. Delavno AMD Brežice načrtno in ustrajno skrbi za vzgojo mladega rodu.

Dopust - na polju ali ob morju?

To in ono o delu rudniškega sindikata na Senovem

Predvolilni sindikatski sestanek rudnika Senovo je bil dobro pripravljen. Poročilo ni bilo sestavljeno iz samih števk, kakor je bila včasih navada in ni bilo nanj nobenih posebnih pripomb. Na sestanku so razpravljali tudi o kandidatih za novi delavski svet, ki jih je predlagal sindikatski odbor in osnovna organizacija ZK podjetja. Lista je bila glavnemu sprejeta — razen treh sprememb, ki so jih predlagali delavci strojnega obrata.

Konec marca so sprejeli v rudniku pravilnik o nagrajevanju po ekonomskih enotah. Podjetje so razdelili na 7 ekonomskih enot. Z novim načinom nagrajevanja so se pokazala tudi odlična delovna mesta oziroma odlična delovna sila. Pri prejšnjih načinih plačevanja so se vedno pojavljali kakšni problemi in z njimi niso bili zadovoljni predvsem uslužbenci, medtem

ko se s sedanjim strinjajo vsaj zaenkrat vsi.

Za letne dopuste imajo člani sindikata in njihovi svojci zagotovljen prostor na Cresu, Pagu, Rabu, Bledu in Pohorju. Osebe nad deset let plačajo cel penzion, ostali pa polovični. Vsekemu, ki gre v te kraje na desetdnevni dopust, plača sindikat po 500 din na dan. Lani je bilo na dopustu le 172 članov in njihovih svojcev, čeprav je samo v rudniku zaposlenih nad 1100 ljudi. Sindikatski predvideva, da bo izkoristilo letošnji dopust v njegovih postojankah okoli 200 članov sindikata in njihovih svojcev, kar je seveda še zdaleč premalo.

Kakor večina ljudi, tako se tudi senovski rudarji še ne zavedajo, da je delo, ki ga opravljajo na domačih poljih med dopustom le malo vredno. Človek se bo z dopusta vrnil utrujen in bo v rudniku manj naredil in zato manj zaslužil, hkrati pa bo zaradi utrujenosti manj pre-

viden in se bo zato lažje ponesrečil. Pa čeprav bi res več zaslužil, je to mlačenje zgrešeno; kaj pomaga denar in ne vem kaj še vse, če zaradi prevelikih naporov lahko zbolijo in si zaradi tega v napoto sebi in drugim in kar je glavno — niso srečni.

Res je, da naši ljudje niso navajeni na dopuste, ker pod starim režimom nikoli niso imeli sredstev zanje in zato tudi danes že kar zaradi navade ne gredo. (Kakor je treba naše ljudi siliti k vsemu pametnemu, tako jih je treba tudi na dopuste!) Toda premislite...

Sevniški problem št. 1: plan

Prejšnji torek jutraj se je na svojo redno sejo zbral občinski komitej ZK v Sevnici. Selji so prisostvovali tudi novoizvoljeni sekretarji osnovnih organizacij ZK. V prvi točki so člani komiteja in sekretarji osnovnih organizacij poslušali uvodne misli sekretarja Mira Gosnika, ki je na kratko ponovno osnovne zaključke II. plenuma OK ZK Slovencije. Iz referata in iz razprave je bilo zasciditi, da tudi v sevniški občini ne rešujejo vseh gospodarskih zadev najbolje, Sklepi: tudi organizacije Zveze komunistov se bodo letos zavzele predvsem za izpolnjevanje plana; budno bodo spremljale in opozarjale na pojave samovolje, zapostavljanja organov delavskega samoupravljanja itd. — To vse bo brez dvoma pripomoglo k še enotnejši akciji v tej najobsebnjej nalogi vseh prebivalcev v letošnjem letu.

V drugi točki dnevnega reda so razpravljali o preteklih letnih konferencah osnovnih organizacij

ZK. Razen rednih letnih konferenc so bile hkrati izvršene tudi organizacijske spremembe. Na novo so bile formirane sledeče osnovne organizacije ZK: še ena terenska v Sevnici, terenska v Kmetulju in organizacija v Splošnem trgovskem podjetju v Sevnici. Letne konference osnovnih organizacij so bile predvsem kritične pregled opravljene v preteklem letu. Najbolj razveseljuje je dejstvo, da so komunisti odkrito priznali storjene napake, o njih resno razpravljali in sklenili, da jih v bodoče ne sme biti več. Najbolj kritične pripombe so bile na račun izobraževanja članov ZK, ki je bilo v preteklem letu dokaj zapostavljeno. Plinarsna seja je ugotovila, da v takem položaju, v kakršnem so člani ZK danes, resnično ne more biti oddiha v izobraževanju in v splošnem zasiedovanju tekočih političnih dogodkov. Sklepi osnovnih organizacij in programi dela za tekoče delo bodo dali nov polet političnemu delovanju članov ZK med ljudmi.

Na podlagi referatov in analiz po prvih dveh točkah dnevnega reda je komitej nato sprejel svoj program dela za tekoče leto. Ta je izrazilo delaven in pomeni napredek predvsem v pomoči osnovnim organizacijam ZK. Za novo izvoljene sekretarje osnovnih organizacij bo komitej organiziral dvodnevni seminar proti koncu tega meseca.

OLJNA TESNILA ZA OSI in tesnila za hidravlične zavore sta dva nova pomembna proizvoda zagrebške tovarne, RIS. Ta dva izdelka proizvajata tovarna za kritje vseh naših potreb, zaradi česar bomo lahko prenehali z uvozom teh dragih predmetov.

»DANA« — destilacija, tovarna likerjev, sadnih sokov, promet z vinom, pivom in gostinstvo. MIRNA nudi v odlični kvaliteti in po konkurenčnih cenah vse vrste žganih pijač in likerjev, pristni cviček in refosko.

Ce želite hitre in solidne postrežbe, se obratujte na nas!

OBRTNO PODJETJE »ELA« Novo mesto sprejme kvalificiranega kovinstrojarja in kvalificiranega električarja za mehanična dela v delavnici.

Plača po tarifnem pravilniku in dogovoru. Nastop službe takoj ali kasneje. Ponudbe pošljite na upravo podjetja.

NOTRANJEPOLITICNI FEDENSKI PREGLED

Danes bomo začeli pravzaprav z na videz nepomembnim dogodkom, z mednarodnim sejmom lesne industrije, ki se je začel te dni v Ljubljani. Les je naše veliko bogastvo in ugotovljamo, da skoraj ob enakem izkoristitju gozdov kot pred leti, iz pridobljenega lesa izdelamo že za 34 odstotkov več končnih izdelkov, vendar še ne moremo biti zadovoljni. Se vse preveč prodamo hlodov, desk, namesto da bi izvažali v tujino predvsem pohištvo in druge, po svetu zelo iskane izdelke iz lesa. Z drugo besedo, v razvoj lesne industrije bo treba vložiti še več sredstev kot doslej, zlasti v predelih, kjer je gozdov veliko. Toda o sejmju ne bi pisali, če ne bi predsednik Komiteja za zunanjo trgovino tovariš Sergej Kraigher po obisku sejma med drugim dejal približno takole: »Tako kot jaz, tudi potrošnik na tem sejmju ne bo zvedel, koliko modernega pohištva, ki je tu razstavljeno, bomo izdelali v prihodnjih letih in tudi po kakšni ceni ne.« To vidite, je prav gotovo slabost razstavljalcev, ki vselej in prevelikokrat raz-

Les - naše bogastvo

stavljajo nekakšne prototipe, premalokrat pa po taki razstavi svoje načrte uresničujejo. Bržkone to ne velja samo za lesno industrijo, tudi sicer se nekatera podjetja postavljajo le na razstavah, takoj po razstavi pa pozabijo na potrošnika, ki želi več blaga po primernih cenah. Napak bi bilo, če bi ob tem trdili, da nismo dosegli nobenega napredka. Toda, kdo more oporekati, če si želimo novih izdelkov in novega napredka.

Ko pa je tovariš Sergej Kraigher odpravil to veliko mednarodno razstavo, ki je eden največjih tovrstnih sejmov v Evropi sploh, je med drugim dejal, da bo treba naš zunanje-trgovinski režim prilagoditi višji ravni proizvodnje ter zahtevam delavskega samoupravljanja. Zato pripravljamo ukrepe, da bodo proizvajalci v sedanjem sistemu razdelitve dohodka bolj neposredno čutili rezultat uspešnega izvoza, zlasti pri skladih in osebnih dohodkih. Predvideno je, da bi podjetja, ki izvažajo, sama razpolagala z delom deviznih sredstev, ki jih bodo ustvarila. Ta sredstva bodo lahko uporabila, ne da bi se kdo administrativno vmešaval v nakup strojev ali surovin, s katerimi bodo racionalizirali svojo proizvodnjo. Mimo tega pripravljajo tudi ukrepe, ki bodo ogledili neposredno administrativno kontrolo in bo spremenjen sistem koeficientov oziroma bo le-te zamenjal sistem carin. Najprej za uvoz opreme, strojnih delov in blaga za široko potrošnjo, pozneje pa tudi za uvoz reprodukcijskega materiala. Nedvomno bo to nova spodbuda za povečanje izvoza, saj se vsi zavedamo, da je večji izvoz zelo tesno povezan z nadaljnjim porastom življenjske ravni. Nikdar namreč nismo želeli, da bi bila naša dežela nekakšna avtarkija, z drugo besedo, dežela, ki bi proizvajala vse sama, pač pa se želimo povezati z vsemi deželami, ki so pripravljene izmenjavati blago. Prav vsemu lahko pričakujemo, da bodo ukrepi, kakršne je napovedal predsednik Komiteja za zunanjo trgovino, spodbujali kolektive k večjemu izvozu in da bomo dosegli večje uspehe kot v prvih misecih letošnjega leta, ko smo z izvozom nekoliko zaostali.

V današnjem pregledu bi radi omenili še en pomemben dogodek preteklega tedna. V Zagorju je bila slovesna otvoritev novega Delavskega doma. Na otvoritvi je govoril predsednik Ljudske skupščine LRS tovariš Miha Marinko. Med drugim je dejal, da merilo življenjskega standarda ni in ne more biti samo zaslužek. Merilo življenjskega standarda delavske in nameštenske družine ne more biti samo višina osebnih dohodkov, ki naj zagotovo hrano, obleko, stanovanje in nekaj liter vina več. Objekti kot so kulturni dom, dalje dejakstva, da ljudje kupujejo več motornih vozil, sodobnih gospodinjinskih aparatov, terjajo tudi po eno skrb za ceste, nove elektrarne, da bo dovolj elektrike itd. Tu gre za kopico problemov družbenega standarda in ti objekti družbenega standarda so poleg osebnih zaslužkov bistvene važnosti in najbolj vplivajo na to, kakšna bo udobnost, kakšen bo standard prebivalstva v mestih in naseljih. O vsem tem bi morali misliti samoupravni organi v podjetjih in komunah, zlasti takrat, kadar razpravljajo in odločajo o uporabi skladov, s katerimi razpolagajo. To terja najbolj razvedene samoupraviljavce in kongres Socialistične zveze je dal mnogo smovi za razvedene o izpolnjevanju sistema naše samouprave.

MIZARSKO PODJETJE »HRAST«, Šentilovrenc serijsko izdeluje: raztegljive mize in vitrine ter opravlja vse mizarске usluge!

TRGOVSKO PODJETJE »ŽELEZNINA«, Novo mesto sprejme več trgovskih pomočnikov s strokovno izobrazbo v železninski stroki odtosno kvalificirane trgovske delavce mešane stroke. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe pošljite na upravo podjetja do vključno 10. junija 1960.

IZ DELA ORGANIZACIJE SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

Pred občinskimi konferencami SZDL

Na razširjenem plenumu, ki ga je sklicalo predsedstvo Okrajnega odbora Socialistične zveze 19. maja 1960, je najprej poročal predsednik OO SZDL Viktor Zupančič o glavnih sklepih V. kongresa SZDL in nalogah, ki so s tem v zvezi pred okrajnimi in občinskimi vodstvi organizacije. O novih organizacijskih oblikah je nato poročal sekretar OO SZDL Roman Ogrin, ki je hkrati obravnaval tudi roke, v katerih bodo org. spremembe speljane. V tej točki so sodelovali tudi tovariši Franc Stajdohar (Črnomelj), Tone Počrvliva (Novo mesto) in Franc Sabliše (Brežice). Član predsedstva Franc Firkovič je zatem govoril o zunanje-političnem položaju, medtem ko je podpredsednik OLO Ludvik Golob v 2. točki analiziral izpolnjevanje družbenega plana okraja v prvem četrtletju 1960. V razpravi po tem poročilu je sodelovalo več tovarišev, med njimi tudi Niko Belopavlič in Lojze Stih (Videm-Krško).

Nedvomno je Socialistična zveza v okraju vedno pomembnejši družbeni činitelj. Živahna razprava o izpolnjevanju sklepov V. kongresa ter o poglobljenih, vedno odgovornejših nalogah naše najbolj množične organizacije, kot razprava o občinskih konferencah SZDL, vse to potrjuje, kakor je dejal v uvodu plenuma tov. Viktor Zupančič, da daje kongresno

gradivo ton našemu življenju in nadaljnemu razvoju. Prav zato moramo kongresne napotke in celotno gradivo temeljito in vsestransko obdelati. Za to je v okraju veliko zanimanja, ljudje so pripravljeni izpolniti sklepe kongresa. Ko bomo na bližnjih občinskih konferencah začeli z načrtno predelavo tega gradiva, bomo povežali bistvo kongresa z organizacijskimi vprašanji. Pri tem moramo vedeti, da omogočajo zdaj predvidene spremembe še več neposrednega stika SZDL s širokimi množicami članstva. Omogočiti moramo čim širšemu krogu državljanov, da bodo sodelovali v vsem našem javnem življenju. Od začetka do uspešnega zaključka kakršnekolik akcije mora biti državljan ustvarjalni sodelavec. Gre skratka za to, da s sodelovanjem množič zagotovimo nadaljnjo decentralizacijo in demokratičnost vsega našega ustvarjanja. Pri tem je vloga občinske organizacije SZDL največjega pomena. Krajevne organizacije SZDL in njihove podružnice so pri tem nove, pomožne oblike, ki bodo približale organizacijo vsem njenim članom in jo naredile še prožnejše. Velik pomen pripisujemo tudi sekcijam, ki jih bodo ustanovljale krajevne organizacije po potrebi in želji članov za udeleževanje na posebnih področjih. Z

vsem tem se morajo izboljšati tudi metode dela. Organizacijo bomo prilagodili razmeram na terenu; skušali jih bomo vskladiti s sedanjimi krajevnimi odbori, o vsem tem pa bomo pripravili tehtne predloge za občinske konference. V novomeški občini so o tem že razpravljali; ugotovili so, da je sedanjih 29 KO v občini premalo, ker so posamezni odbori tako veliki kot nekdanji KLO. Po novem predlogu predvidevajo v občini 36 krajevnih organizacij SZDL s 45 podružnicami. V brežiški občini imajo zdaj že 14 krajevnih organizacij SZDL in 70 podružnic (zdaj jih imenujejo podobore). O teh spremembah bodo razmišljali povsod, vendar nikjer prenačljeno; odločitev bodo sprejemali povsod na občinskih konferencah, verjetno šele v jeseni. Dotlej je dovolj časa, da skupno s člani SZDL pripravimo res temeljite predloge.

Občinske konference SZDL bodo v maju in juniju. Z njimi začnemo načrtno razpravo o kongresu, zato

Delo Socialistične zveze na Senovem

V kratkem bo na Senovem predaval o petem kongresu SZDL Tone Pleterški, ki je bil delegat na kongresu. Sam kongresni material bodo začeli študirati kasneje.

V Brestanici, Koprivnici in na Senovem so imeli seminarje za vsake odbornike SZDL. Predelali so dve temi: družbeni plan in proračun občine za leto 1960 in deseti plenum SZDL ter naloge SZDL. Hkrati so na kratko razpravljali tudi o novem statutu, ki

bodo povsod prebrali na konferencah dva referata: o kongresu in njegovih sklepih in organizacijskih vprašanjih SZDL v občini. Konferenca bodo v sestavu zadnjih občinskih konferenc: se pravi z delegati, ki so bili izvoljeni za zadnje konference, njihove vrste pa bodo razširili še s predstavniki drugih organizacij, z delom aktivna in z drugimi člani. Teh konferenc naj bi se udeležilo čimveč ljudi; Kongresno gradivo bomo nato še posebej obdelali s strokovnjaki (za posamezna področja), nato pa bomo z njim seznanili člane (v kolektivih, večjih tovarnah in na vasi).

Občinska vodstva SZDL bodo v kratkem sprejela kompletno kongresno gradivo, ki ga bo treba temeljito preštudirati in zlasti upoštevati novi statut. Po določilih statuta bodo tudi ukrepala pri uresničevanju sprememb, s katerimi se vrste SZDL še bolj utrjujejo, organizacija kot celota pa še bolj približuje članom in njihovim potrebam, željam ter pripravljenosti, da sodelujejo v graditvi socializma.

Občinski odbor SZDL je organiziral po vseh sestankih, na katerih je pojasnjeval važnost fluorografriranja in pomen popisa kmetijskih gospodarstev. Zaradi dobre priprave potekata akciji v redu. Pri njuni izvedbi pomagajo precej člani vaških odborov SZDL.

PRED VII. ZLETOM BRATSTVA IN ENOTNOSTI V NOVEM MESTU

PRIJEDOR nekdanja prestolnica partizanske Kozare

— Tulaž bo najbrž precej rib, je dejal Feliks, naš sofer, ki je tudi navdušen ribič. In že smo ra...

likali nože, ki jih je drugi koval iz raznega železa. S tem so juršali... Napadali so s cer...

Grmeč, Goriški Kotar, Kozara, Zumberak, Banja, Bela krajina in Dolenjska.

bo najplodnejše, čeprav smo o najmanj »bogom molili«...

Stara muslimanska (bosenska) hiša v okolici Prijedora

tešla mimo nas Una, na desni pa je bil globok izvir, ki mu pravijo domačini Crni Vir. Res je bilo tu precej debelih rib. Naekrat pa je nekdo od nas zgedel na pečini nad izvrom pleso. Bراه smo:

užigali s 4 m dolgo palico... 300 ljudi z vilami in trije oboroženi so napadli in zavzeli dobro branjeno rudnik Lješjan...

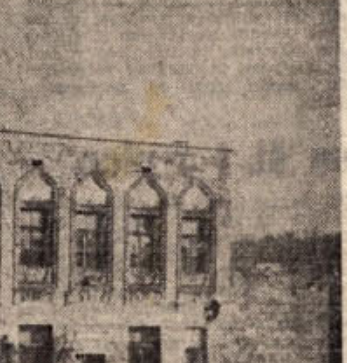
— Naše gospodarstvo smo začeli razvijati po vojni iz nič, je povedal simpatični predsednik okraja. Vse, kar je bilo zgrajeno pred vojno, je bilo med vojno porušeno. Večina moških je padla... Po vojni smo gradili predvsem manjše objekte, zato so našli ljudje emigrirati v Zemljo, Jablanico in drugam. Potem smo začeli graditi večje tovarne. Naša industrija in rudarstvo sta dala lani 17 milijard brutoprodukta, kmetijstvo pa 11,5 milijard. To

Pred vojno je bil Prijedor manjše mesto, kjer so bile edine trgovine, v katerih so trgovci ponujali jajca, kokoši. Majhne, vegaste bosanske hišice vse bolj izpodirjajo modern stanovanjski bloki in druge zgradbe. Blažne ulice se umikajo asfaltu. Ljudje ne posedajo več toliko na tleh pred hišami. Hodijo vedno težje zvabi vernike v džamijo. Mlado in staro keglja na dvosteznem kegljišču Celuloze, igrajo ali pa navijajo na nogometnih tekmah

Iz prijedorskega okraja je bilo v partizanih 21.800 ljudi, padlo jih je okoli 9000, medtem ko računajo, da je bilo žrtev fašističnega nasilja med 40 do 50 tisoč prebivalcev. Točnega števila ne bodo nikoli vedeli. Tudi tu so bile cele vasi zravnane z zemljo, posamezna naselja pa tudi do petkrat požgana. Ljudstvo teh krajev je plačalo ljubezen do rodne grude in svobode s srčno krvjo svojih najboljših sinov in hčera. Nekotično delo pasivno področje, ki ni imelo skoraj nobene pomembnejšega objekta, daje v 15. letu po osvoboditvi že skoraj 30 milijard dinarjev bruto proizvodnje, razvijajoča se predelovalna industrija okraja pa obeta razveseljiv nadaljnji vzpon.

Ljudje so nas povsod prijazno sprejemali. Če smo kaj iskali, smo našo željo samo zaupali Prijedorčanu, ki nam je bil najboljši pri roki. Ta ni odnehal prej, dokler nam ni pripeljal človeka, ki smo ga iskali, ali pa je šel z nami, če je bilo treba, tudi na drugi konec mesta in nam pokazal, kje se nahajajo tisto, kar iščemo. Ljudje pred džamijo so nam uslužno razlagali muslimanske verske običaje. Predsednik občine Prijedor se je pogovarjal z nami enakostno o gospodarstvu kot o njihovih preprostim dobrih ljudeh, ki imajo smisel za humor, in o nogometu...

in se izživljajo še na razne druge načine. Guslar izpod Grmeča je zdaj žal že redkost. Izginja romantika...

Bosanski Novi se ponaša s stavbo, zidano v maverskem slogu, sila redkem v naši državi

Jože Primc

Prijedor, ki je postal prestolnica kozarskih partizanov... V pogovoru z Radom Bašičem, narodnim herojem, prvoborcem, predsednikom okraja, izšel iz komandi najboljšega vojnega odseka ali pri referentu za narodno obrambo svojega OB LO.

Borili so se Srbi, Hrvati, muslimani, Slovenci (omenim naj je Branka Babiča, ki ga pozna vsa Kozara, Krajina, Grmeč in druge pokrajine). Priborili so si prve puške, mitraljeze, municijo, minometalce, tanke in dobili prvo letalstvo. Kdo ne pozna imeni Franjo Kluz in Rudi Čajecev? Ustanavljali so narodnoosvobodilne odbore, delavnice itd. 16. maja 1942 so osvobodili tudi

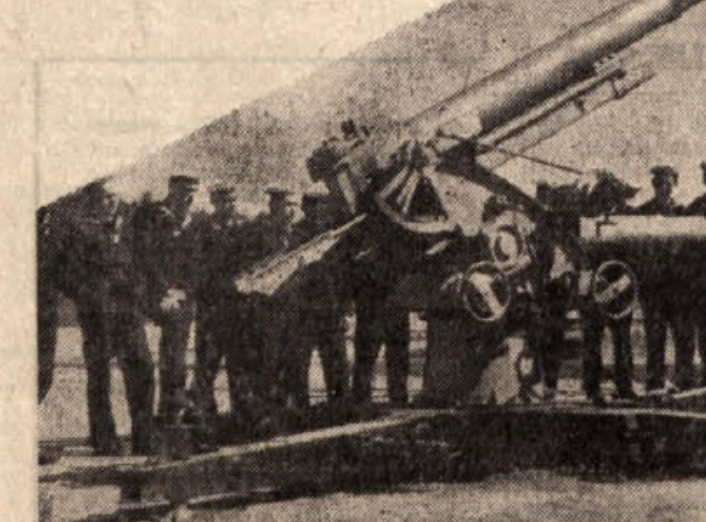
Po Sani in Uni so plaval mlitci. Na vsakih petdeset metrov je pripeljal najmanj eden, pravijo ljudje. Pri Bosanskem Novem, kjer se Sana izliva v Uno, je bila na sotočju rok zabita v zemljo zastava Rdečega križa Nezavisne države Hrvatske. Ko je posadka tega rdečega križa opazila, da plava proti njim mlitci, je šla ponj s čolnom in ga odvekla na suho. Ta so pregledali, kakšno obleko ima. Če je imel dobro, so ga slekli in vrgli nazaj v vodo, če je imel slabo, so ga vrgli nazaj običajnega. Človek, po seboj pa mlitci, ni pomenil nič več...

Nasla nova industrija je predelovalna. Naša tovarna celuloze je izredno pomembna objekt. Je ogromen napredek in računamo, da čez kakšne dve leti ne bomo več nerazviti okraj, saj boša dajala industrija in rudarstvo že po 30 do 32 milijard, kmetijstvo pa po 15 do 16 milijard brutoprodukta na leto

Toda tako ni moglo iti naprej. Začel se je upor. KP je imela veliko dela s pripravami za vstajo, veliko pa tudi s tem, da tej borbi ni dala masovnega značaja, ampak osvobodilno, človeški...

Nasla nova industrija je predelovalna. Naša tovarna celuloze je izredno pomembna objekt. Je ogromen napredek in računamo, da čez kakšne dve leti ne bomo več nerazviti okraj, saj boša dajala industrija in rudarstvo že po 30 do 32 milijard, kmetijstvo pa po 15 do 16 milijard brutoprodukta na leto

IZBERITE ŽIVLJENJSKI POKLIC V NAŠI ARMADI, LETALSTVU IN MORNARICI!

Se nekaj tednov, pa se bodo pred mlado generacijo spet široko odprla vrata v življenje; kam po vključeni gimnaziji, srednji strokovni ali drugi ustrezni šoli? Ste že kdaj pomislili, da vam nudi naša armada, letalstvo in mornarica vzgojo zanimivih poklicev, ki vas vabijo? Ko premisljete o svoji bodočnosti in se odločate o poklicu za življenje, razmislite tudi o čustven in lepem poklicu vojaškega starešine.

Pa so predpisane še posebne pogodbe. Vse podatke in potrebna pojasnila lahko dobe kandidati pri komandi najboljšega vojnega odseka ali pri referentu za narodno obrambo svojega OB LO.

- VOJNO AKADEMIJO, LETALSKO VOJNO AKADEMIJO, LETALSKO-TEHNIČNO AKADEMIJO, VOJNO POMORSKO AKADEMIJO, MORNARŠKO-TEHNIČNO AKADEMIJO, VOJNOMORNARŠKO AKADEMIJO, VOJNOMORNARŠKO AKADEMIJO ZA ZVEŽO TEHNIČNE SLUŽBE, INTENDANTSKO VOJNO AKADEMIJO, SANITETNO ŠOLO ZA AKTIVNE OFICIRJE IN VEŠJO ŠOLO ZA MEDICINSKE VEŠTARJE.

Pogoj za sprejem v te šole je dokončana osnovna (osemletna) šola in potrebna starost, o čemer lahko dobe kandidati prav tako vse podatke pri najboljšem vojnem odseku ali na svojem OB LO. Solanje v vseh vojaških silah je brezplačno; gojenci dobe razen vse potrebne opreme in udnih pripomočkov še podoficirski čine in denarne prejemke, ki rastejo iz polja in v polje. Ko zaključijo solanje, dobe čin podporočnika in

165.400 din za nakup potrebne opreme. Plače oficirjev so glede na odgovornost njihovega dela odvisne od čina ali razreda, od službe in od službenih let. Razen tega dobivajo posebne dodatke za različne službe.

Vojaški poklice je dinamičen, pešter in bogat, prav tako pa tudi zanimiv in lep. Naj posebej opozorimo na možnost, ki se nudi dekletom z opravljenimi študijem in zaključnim izpitom: po 3-letnem študiju lahko postanejo medicinske sestri in dobe takoj ob nastopu prve službe nad 30.000 din mesečnih prejemkov (v VII. plač. razred).

Prednost pri vpisovanju v vse vojaške šole imajo otroci padlih borcev in žrtve fašističnega nasilja. Četudi so kakšno leto starejši od predpisanih pogojev, jim svetujemo, da vložijo prošnjo pri najboljšem vojnem odseku. Šolanje vseh vojaških sil je brezplačno; gojenci dobe razen vse potrebne opreme in udnih pripomočkov še podoficirski čine in denarne prejemke, ki rastejo iz polja in v polje. Ko zaključijo solanje, dobe čin podporočnika in

PRIPOROČA SE
LESNO PREDDELVALNO PODJETJE
METLIKA

Prijedorska tovarna celuloze je najvažnejši objekt v okraju

Zletno posvetovanje gasilcev v Karlovcu

Novomeški gasilci bodo na posvetovanju v Karlovcu, 29. maja, prikazali način tekmovanja na zletu. Posvetovanja se bodo udeležili predstavniki gasilskih organizacij iz Prijedora, Ogulina, Bihača, Siska, Karlova, Banje Luke in Gospiča, skratka iz vseh krajev, ki na zletu sodelujejo. Nato se bodo predstavniki omenjenih okrajev še podrobneje pogovorili o udeležbi in vseh pripravah na gasilski dan, ki bo 12. junija v okviru zletnih prireditvev. Podrobno posvetovanje gasilskih predstavnikov je že bilo 20. aprila, prav tako v Karlovcu.

Zastopal jih bo KK PIONIR

Kot smo že poročali, je bilo v maju odigrano prvo in drugo kolo okrajnega prvenstva v borbenih igrah moških ekip na kegljišču KK Razlag Brežice in KK Toplice v Dol. Toplicah. V nedeljo, 22. V. 60, je bilo na dvosteznem kegljišču v Novem mestu odigrano tretje in zadnje kolo, na katerem so se pomerile med seboj štiri ekipe.

Prvi nastop sta se srečali ekipa KK Pionir Novo mesto in vodena ekipa KD Gorjanci Novo mesto. V dveh zaporednih igrah je izkazala izredno razpoložena in izenačena ekipa KK Pionir prikazala lepo in učinkovito igro. V tretjem nastopu je ekipa KK Pionir zmagala še bolje in dosegla odlične rezultate (prejelo 400 kegljev) v dveh igrah je ekipa KK Pionir podrla 800 kegljev in osvojila okrajno prvenstvo pred KD Gorjanci z 89 točkami prednosti.

Tako bo v okviru zleta Bratstva in enotnosti zastopala okrajno zvezo ekipa KK Pionir Novo mesto. V drugem srečanju sta se pomerili ekipi KD Partizan Novo mesto in ekipa KK Toplice iz Dol. Toplic. V obeh srečanjih so bili boljši kegljači iz Dol. Toplic, ki so zaigrali zelo dobro in celo prehiteli KK Razlag iz Brežice in se uvrstili na tretje mesto.

Priprave na zlet tudi v Žužemberku

Priprave za zlet bratstva in enotnosti so v polnem razmahu. V žužemberški občini se vneto pripravljajo za nastop 70 ljudi, največ iz vrst kmečke in delavske mladine. Zleta se bodo udeležili tudi odrasli. Prevoz na zlet je tako rekoč že zagotovljen.

Tehnični rezultati okrajnega prvenstva

KK Pionir	305	311	304	406	1416
KK Gorjanci	348	327	338	319	1327
KK Toplice	273	332	332	345	1277
KK Razlag	230	273	328	312	1227
KD Partizan	328	246	328	322	1134
KK Venček	237	312	261	237	1067

Okrajno prvenstvo mladincev na 1 x 200

V teklu je okrajno tekmovanje mladincev in ekip za prvenstvo okrajne zveze za leto 1960. V nedeljo, 22. V., se je na dvosteznem kegljišču v Novem mestu vrstilo

Kejljaška liga klubov Novega mesta

Po osmem kolu spomladanskega dela tekmovanja klubov Novega mesta še vedno vodi KK Pionir s 12 točkami prednosti pred drugimi ekipami. Na tretjem mestu je ekipa KK Pionir s 9 točkami, na četrtem ekipa KK Pionir s 8 točkami.

Visočnik zmagovalec v Krškem

Na letošnjem državnem prvenstvu v speedwayu, ki je bilo predzadnje nedeljo v Krškem, je nepričakovano zmagal član TAM iz Maribora Visočnik, ki je s 14 od 15 možnih točk zasedel prvo mesto pred Regvariom (Zagreb) 13, Babičem (Krško) 12, Medvedom (Varazdin) 10 itd. V zadnji dirki, v kateri so se srečali favoriti Babič, Visočnik, Medved in Regvar, je zmagal sicer Regvar, vendar ni mogel nadomestiti dveh izgubljenih točk iz prejšnjih dirk in tako je zmagal Visočnik, ki je v tej dirki zasedel drugo mesto.

OKRAJNO ATELETSKO PRVENSTVO V NOVEM MESTU - IZBOR ZA JUNJSKI NASTOP

Najboljši bodo nastopili na zletu

Letošnje okrajno atleško prvenstvo posameznikov, ki ga je pripravila atletsko društvo na Loki komitaja za atletiko pri Okrajni zvezi Partizan Novo mesto, je spet prineslo kopico zelo dobrih rezultatov. Izboljšana sta bila tudi dva rekorda Dolenjske in sicer v metu krogle in metu diska. Obkrajat je bil uspešen tudi Penko, ki navzile pomembnim pripravam prihaja v formo in se približuje svojim osebnim rekordom (v kroglu okoli 15,50 m, v disku pa okoli 47 metrov). Še bolj važno je, da je bilo na prvenstvu odkritih več zelo dobrih mladincev in posebno mladink iz manjših društev (Sitrača, Mirna peč, Senovo itd.), obstajajo velike uspehe, seveda če bodo redno in vztrajno trenirali.

kar je posledica netrednega in pomembnejšega treninga. Pri mladinkah sta najbolj presenečeni tekmovalki iz Sitrače-Piceljeva in Barbičeva. S tem pa vrsta tekmovalcev in tekmovalk, ki zaslužijo pohvalo, še ni zaključena. Veliko jih je, posebno iz Senovega, Mirne peči, Sitrače, Senovega, Cronanice, Krškega, Senovega, Cronanice, Sitrače, Ljudske mlince, JLA in Novoga mesta. Tekmovalci so posebej člani, mladinci, članice in mladinke, ker bodo ločeno nastopili tudi na zletnem tekmovanju. Prva dva v vsaki disciplini sta postala člana okrajne reprezentance, tretji pa rezerva.

135 cm, 3. Kozuh (Nm) 130 cm; da: Ljina; 1. Gasperič (Nm) 409 cm, 2. Kukanjan (Nm) 420 cm, 3. Narčič glav 418; Krogla: 1. Kotnik (Nm) 10,12 m, 2. Kozina (Senovo) 9,73 m; disk: 1. Kotnik (Nm) 23,85 m, 2. Bartelj (Nm) 23,15 m. Mladinke: 60 m: 1. Picej Vilda (Str.) 8,5, 2. Gasperič (Nm) 8,7, 3. Tomec (Nm) 8,8; 200 m: 1. Zvegljič (Sen.) 35,0, 2. Gobec E. (Sen.) 35,5, 3. Brence (Sen.) 35,9; 600 m: 1. Barbič M. (Str.) 1:52,0, 2. Zalco (Nm) 1:52,0, 3. Turk (Nm) 1:54,3; 4 x 100 m: 1. Partizan Sitrača 62,1; višina: 1. Kozuh Mateja (Nm) 1,90 cm, 2. Arh (Nm) 1,83 cm, 3. Murščič (Mp) 1,83 cm; daljina: 1. Serbec Vilda (Sen.) 436 cm, 2. Gasperič (Nm) 429, 3. Muhlič 420; krogla: 1. Bartelj (Nm) 11,73 m, 2. Arh (Nm) 10,37 m, 3. Saje (Nm) 9,76 m; disk: 1. Bartelj Ana (Nm) 23,15 m, 2. Stajner (Sen.) 19,85 m. tm

GASILCI: niz lepih prireditev

Poročali smo že, da se gasilci pripravljajo na zlet. Predsednik Okrajne gasilske zveze Novo mesto, tov. Lojze Mirlič, nam je zato pred dnevi lahko skoraj mimogrede povedal marsikaj o vrsti njihovih prireditev.

— Enajsti in dvajseti junij bosta v okviru zletnih prireditev naša, gasilska dneva. V soboto, 11. junija, bodo tekmovalne ekipe že prihajale v Novo mesto in popoldne vadile na tekmovališčih. Zvečer bomo priredili noč na Krki. Slavi in čolni, osvetljeni z raznozbarvnimi lampički in žarometi, bodo pluli po Krki. Na enih bodo folklorne skupine v narodnih nošah, na drugih spet razni simbolični prikazi. Nebo bodo osvetljevale rakete, igrala bo godba in tudi pevec bodo zapeli. To bo naša otvoritvena točka.

Naslednjega dne, 12. junija, v nedeljo zjutraj ob sedmih, bo gasilski mnogoboj na televojašču TVD Partizan na Loki, na travniku pod železnico, pri gostišču na Loki pa tekmovalje v metanju gasilskih cev in vezanju vrvi. Oboje bo trajalo do 10. ure popoldne.

Medtem bo od 8. do 11. ure razstava gasilskega orožja na Glavnem trgu. Prikazali bodo številna gasilska orožja, od starih, najcenovalnejših, do najpodobnejših. Z načinom uporabe in v vrsto razstavljenih orodij bomo gledalci seznanjeni preko zvočnika. Razstavo bo priredila ljubljanska gasilska brigada. Od 10. do 11. ure bo na Novem trgu koncert godbe na pihala, ob 11. uri pa se bo tam začela velika gasilska vžara na vojaško poslopje. Prikazali bodo sodoben način gasenja požara, hkrati pa reševali s najsoodobnejšimi pripomočki ljudi iz goreče hiše. Popoldne bomo priredili na vseh prostorih kopališča na Loki in na travniku pod železnico veselico.

Naslednjega dne, 12. junija, v nedeljo zjutraj ob sedmih, bo gasilski mnogoboj na televojašču TVD Partizan na Loki, na travniku pod železnico, pri gostišču na Loki pa tekmovalje v metanju gasilskih cev in vezanju vrvi. Oboje bo trajalo do 10. ure popoldne. Medtem bo od 8. do 11. ure razstava gasilskega orožja na Glavnem trgu. Prikazali bodo številna gasilska orožja, od starih, najcenovalnejših, do najpodobnejših. Z načinom uporabe in v vrsto razstavljenih orodij bomo gledalci seznanjeni preko zvočnika. Razstavo bo priredila ljubljanska gasilska brigada. Od 10. do 11. ure bo na Novem trgu koncert godbe na pihala, ob 11. uri pa se bo tam začela velika gasilska vžara na vojaško poslopje. Prikazali bodo sodoben način gasenja požara, hkrati pa reševali s najsoodobnejšimi pripomočki ljudi iz goreče hiše. Popoldne bomo priredili na vseh prostorih kopališča na Loki in na travniku pod železnico veselico.

Naslednjega dne, 12. junija, v nedeljo zjutraj ob sedmih, bo gasilski mnogoboj na televojašču TVD Partizan na Loki, na travniku pod železnico, pri gostišču na Loki pa tekmovalje v metanju gasilskih cev in vezanju vrvi. Oboje bo trajalo do 10. ure popoldne. Medtem bo od 8. do 11. ure razstava gasilskega orožja na Glavnem trgu. Prikazali bodo številna gasilska orožja, od starih, najcenovalnejših, do najpodobnejših. Z načinom uporabe in v vrsto razstavljenih orodij bomo gledalci seznanjeni preko zvočnika. Razstavo bo priredila ljubljanska gasilska brigada. Od 10. do 11. ure bo na Novem trgu koncert godbe na pihala, ob 11. uri pa se bo tam začela velika gasilska vžara na vojaško poslopje. Prikazali bodo sodoben način gasenja požara, hkrati pa reševali s najsoodobnejšimi pripomočki ljudi iz goreče hiše. Popoldne bomo priredili na vseh prostorih kopališča na Loki in na travniku pod železnico veselico.

TEHNIČNI REZULTATI: Moški: 100 m: 1. Samec (Brest.) 11,4, 2. Maznik (Nm) 11,5, 3. Pavlič (C) 12,0; 200 m: 1. Samec Brestanica 23,9, 2. Maznik (Nm) 24,0, 3. Brulc (Senovo) 26,0; 400 m: 1. Grmovšek (Trebnje) 55,1, 2. Samec (Brest.) 55,9, 3. Stebnjak (K) 59,5; 1500 m: 1. Dergane (Nm) 4:14,5, 2. Verč (JLA) 4:37,9, 3. Breznikar (Sen.) 4:41; 4 x 100 m: 1. Partizan Senovo 44,2, 2. Partizan Novo mesto 48,3; višina: 1. Potrč (Nm) 181 cm, 2. Jovan (M. peč) 170 cm, 3. Zener (Krško) 170 cm; daljina: 1. Zurec Emil (Nm) 432 cm, 2. Samič (Brest.) 616 cm, 3. Surovc (Sen.) 594 cm; troskok: 1. Jovan (Mirna peč) 13,08 m, 2. Samec (Brest.) 11,82, 3. Zener (Kr.) 11,44 m; krogla: 1. Penko (Nm) 14,54 m (nov dol. rek.), 2. Potrč (Nm) 13,93 m, 3. Smolnar (LJM) 10,81; disk: 1. Penko (Nm) 42,56 m (nov dol. rek.), 2. Potrč (Nm) 32,32, 3. Spilar 31 m; kopje: 1. Spilar (Nm) 33,46 m, 2. Potrč (Nm) 39,11 m, 3. Bunda (Sen.) 33,37 m.

Mladinci: 100 m: 1. Pavliha (Cr.) 12,6, 2. Lutar M. (Sen.) 12,9, 3. Zamar (Str.) 12,4; 400 m: 1. Lutar M. (Sen.) 33,5, 2. Komlanec (Sen.) 60,9, 3. Lutar E. (Sen.) 63,4; 800 m: 1. Stebnjak (Krško) 2:09,6, 2. Breznikar (Sen.) 2:15,3, 3. Lukšič (Nm); 1400 m: 1. Partizan Senovo 54,0; višina: 1. Sikko (M. peč) 150 cm, 2. Botič (Nm) 145 cm, 3. Pernovski (Sen.) 145 cm; daljina: 1. Lutar M. (Sen.) 520 cm, 2. Sikko (Mp) 510, 3. Pernovski (Sen.) 505; troskok: 1. Jevšnik (Sen.) 10,90 m, 2. Pernovski (Sen.) 10,83, 3. Sikko (Mp) 10,54; krogla: 1. Pučko (Nm) 12,47 m, 2. Hrastar (Nm) 11,59, 3. Potrč II. 11,20 m; disk: 1. Pučko (Nm) 39,63 m, 2. Hrastar (Nm) 25,18, 3. Stefančič (C) 25,10; kopje: 1. Meh K. (Sen.) 35,70 m, 2. Hrastar (Nm) 33,35 m, 3. Zenske: 100 m: 1. Kotnik (Nm) 13,5, 2. Hude (Nm) 14,0, 3. Picej (Str.) 14,3; 200 m: 1. Goršič (Nm) 27,1, 2. Kukanjan (Nm) 23,8; 4 x 100 m: 1. Partizan Novo mesto 53,5; višina: 1. Kotnik (Nm) 140 cm, 2. Gantar (Nm)

Naslednjega dne, 12. junija, v nedeljo zjutraj ob sedmih, bo gasilski mnogoboj na televojašču TVD Partizan na Loki, na travniku pod železnico, pri gostišču na Loki pa tekmovalje v metanju gasilskih cev in vezanju vrvi. Oboje bo trajalo do 10. ure popoldne. Medtem bo od 8. do 11. ure razstava gasilskega orožja na Glavnem trgu. Prikazali bodo številna gasilska orožja, od starih, najcenovalnejših, do najpodobnejših. Z načinom uporabe in v vrsto razstavljenih orodij bomo gledalci seznanjeni preko zvočnika. Razstavo bo priredila ljubljanska gasilska brigada. Od 10. do 11. ure bo na Novem trgu koncert godbe na pihala, ob 11. uri pa se bo tam začela velika gasilska vžara na vojaško poslopje. Prikazali bodo sodoben način gasenja požara, hkrati pa reševali s najsoodobnejšimi pripomočki ljudi iz goreče hiše. Popoldne bomo priredili na vseh prostorih kopališča na Loki in na travniku pod železnico veselico.

Iz Pojanske doline

Leto bodo prebivalci Pojanske doline praznovali občinski praznik - 1. junij - z začetkom delovne letne, ki bo hkrati telovadnica za osemletke. V stavbi bodo imeli prostore še pošta, ambulanta in krajevni urad s poročno sobo.

Na zborih volivcev je bil sprejet sklep o krajevnem samoprispevku 6000 prostovoljnih delovnih ur. Letos bomo pripravili vse potrebne material, prihodne leto pa bomo z gradnjo nadaljevali. Seveda bo moral občinski ljudski odbor Cromnelj zagotoviti nekaj sredstev v proračunu. Težave so z zemljiščem, ker je edino najprimernejše zemljišče za gradnjo sredi Starega trga, lastnik pa je privatnik. Upamo, da se bomo sporazumeli.

Tako bo letošnji krajevni praznik prinesel mnogo več kot običajne proslave. Kljub temu bo 1. junij 1942 ostal vedno v spominu tukajšnjih prebivalcev. Tega dne je naša vojska napadla fašistično postojanko in jo skoraj dokončno uničila. Naše ljudstvo po prenašanju iz roda v rod to slavno zmago. Tudi povojni

uspehi naših krajev so vidni, vendar bi bilo potrebno razviti v kraju vsaj kakšno obrtno dejavnost, ki bi zaposlila prebivalstvo in mu omogočila še manjkajoči kos kruha.

Predlani smo dobili osemletko, ki se postopoma razvija in bo že v dveh naslednjih letih popolna. Našim otrokom ni več treba hoditi v šolo drugam, kar je tudi velika pridobitev.

Težave imamo le s prometno zvezo v Cromnelj, ki je le enkrat v tednu - ob četrtkih, potrebna pa nam bi bila

vsaj še ob torkih, ko je v Cromnelj živinski sejem.

Zadnje dni aprila nam je silna naredila občutno škodo na sadnem drevju in v vinogradih, deloma pa tudi na nšenicah.

Tudi kulturno življenje v Pojanski dolini je zelo razgibano. Zanj se moramo v prvi vrsti zahvaliti članom KUD in upravitelji šole. V naših krajih je mnogo sposobnih igralcev, ki so uspešno uprizarili že igro "Roksi" in "Babilonski stolp".

Rudi Kobe

Trebanjski šahisti za občinski praznik

Na sedem dan občinskega praznika Trebnja, se pravi 13. maja, so se spoprijeli trebanjski in črnomeljški šahisti. Po tudi borbi je ostal rezultat neodločen 2,5:2,5. Ta dan je odigral v Trebnjem mojster Longer simultano na enainvajsetih deskah s šahisti Krmeljca. Mokronoga, Sentlovenca, Črnomelja in Trebnjca. Mojster je odločil borbo v svojo korist z rezultatom 15,5:5,5. Zmagal so Zabukovec, Sedež in Papec, remiziral pa Janžekovič, Cvar, Godnjavec, Zloger in Petric. Na simultanki je hotel po nastopiti okoli 50 šahistov - žal pa so spravili skupaj le 21 šahov in se je po daljšem iskanju. Na splošno je opaziti v trebanjski občini vse večje zanimanje za to igro, zato so tudi na zadnjem občnem zboru društva sklenili, da bodo ustanovili 6 sekcije: v Mokronogi, Sentlovencu, na Mirni in v Sentrupetu.

Nekaj kratkih s Senovega

Prostovoljno gasilsko društvo Malj Kamen bo zgradilo letos gasilsko šrambo. Načrte zanjo imajo že pripravljene. V gasilski blaginji je tudi nekaj denarja, nekaj bodo naredili s prostovoljnimi delom, nekaj pa bo prispevala predvidoma občina.

Gospodarske organizacije socialističnega sektorja imajo skupni letni plan brutoprometa 2 milijarde 429 milijonov dinarjev. V prvem letošnjem četrtletju so dosegle skupno 566 milijonov dinarjev ali 23,3 odst. letnega plana, kar predstavlja 76 milijonov več kot v istem obdobju lani. Največji odstotek letnega plana je doseglo kmetijstvo (38 odst.), gostinstvo (28 odst.), trgovina (23 odst.) in industrija (22 odst.). Največje podjetje v občini je rudnik, ki proizvaja sam skoraj polovico občinskega prometa. Ta je dosegel ob četrtletju točno 25 odst. plana. Občutno pa je zaostalo za četrtletnim planom podjetje Elektrarna Brestanica, ki je drugo najmočnejše v občini. Doseglo ga ni zato, ker ni imelo naročil za proizvodnjo.

Vasi Lokve, Armeško, Raztez, Kostanjek in Gerica bodo kmalu dobile elektriko. Drogovi za glavni vod so že postavljeni. Delo napreduje. Drogove so dali ljudje zastoj, pa tudi prevoze in izkope so opravili s prostovoljnimi delom. Prebivalci bodo prispevali še vse potrebno za nizko omrežje - za kateraš kakajše še načrte -, občina pa bo prispevala denar za dva transformatorja in žico, kar bo zneslo okoli 7 milijonov 800 tisoč dinarjev. Vsa ta dela vodi električarski odbor s pomočjo KO in vasiških odborov SZDL.

V vseh križih in Koprivnica so začeli splošno graditi vodovod. Kmalu bodo zabetonirali rezervuarje, nakar bodo začeli polagati cev, Cement in cev ter sploh vse potrebni material bo dala občina, izkope in dovoze ter ostala dela pa bodo opravili vaščani sami.

V vasi Sedem je organiziral vasiški odbor SZDL skupno s krajevnim odborom popravilo poti Rade - Sedem. Vaščani bodo prispevali 4000 prostovoljnih delovnih ur, občina pa jih bo podprla z okoli 90.000 dinarji.

Pionirska slavnost v Žužemberku

Letošnji 20. maj bo pionirjem v Žužemberku ostal v lepem spominu. Tega dne so se postavili od 11-letnega pionirja Milana Kelišna, ki je ponesele pozdrave in želje žužemberških pionirjev za 68-letni rojstni dan ljubljenskemu maršalu Titu. S pozdravnim pismom, ki so ga prebrali na trgu v Žužemberku, so maršalu poslali tudi skromno darilo - album s slikami pionirjev.

Zborovanje pionirjev na trgu je potekalo v slavnostnem razpoloženju; pridružil so se tudi odrasli. Milan Keliš na je ob odhodu obljubil, da bo častno zastopal žužemberške pionirje.

DVORSKI PIONIRJI SO PREVEŽLI V OBDELAVO ZADRŽUNI MALINJAK

Lepo urejen šolski vrt na Dvoru je sad dela pionirjev dvovske šole in prizadevanja učiteljskega. Pionirji na Dvoru so tudi sicer delavni. Udeležujejo se v raznih krožkih: rezbarskem, fotomaterskem in drugih. Sodelujejo tudi v godbeni sekciji kulturno-umetniškega društva in delajo v gasilstvu. Pred nedavnim so začeli urejevati še zadržuni malinjak na Dvoru, ki že postaja vzoren in ne bo več kamen spornice kot je bil doslej. Kmetijska zadruga Dvor je pionirjem obljubila denarno podporo in prav bi bilo, če to obljubo čimprej izpolni, da si bodo pionirji lahko nabavili potrebno orodje.

Pruberite se to

V SOBOTO POPOLDNE V DOMU JLA: SAHOVSKI DVOBOJ NA 30 DESKAH

V počastitev dneva mladosti bodo Dom JLA in sahovsko društvo Novo mesto priredili sahovski dvoboj na 30 deskah - JLA : Novo mesto. Začetek dobne ob 17 ur popoldne, pred začetkom pa bo slovesna zaključna letosnjega okrajnega praznika.

V nedeljo bo še zelo zanimiv brozpetni sahovski dvoboj LŠK (Ljublj.) : SD Novo mesto - na 30 deskah. Igral bo tudi velemojster Pirč.

GORSKOVA ZNOVA PRED HUDETOVO

Na velikem atletskem mitingu ob sprejemu Statete mladosti, v Ljubljani so nastopili tudi nekateri najboljši novomeški atleti in atletinje.

Zategadelj je startal v zelo močni skupini z Lorigerjem, Glukom, Milerjem in mladimi učenci. V prvem teku na 800 m sta nastopili tudi Hudetova in Gorišnova. Hudetova je spet tekla slabo, tako da jo je znova premagala Gorišnova. Zmagala je (dr. zvezda), Gorišnova je bila četrti in Hudetova peta.

Tudi Dergane na 1500 m in Spilar v metu, kopja sta dosegla lep uspeh. Dergane je dosegel čas 1:35,8, Spilar pa 56,48 m.

Ob bazenu v Dol. Toplicah

Lepo sončno vreme je privabilo zadnjo nedeljo v Dolenjske Toplice precej izletnikov z avtobusi in avtomobili. V velikem športnem bazenu je kar mrgolelo mladih in odraslih kopalcev. Voda v bazenu, prijeten žrak in okolica - vse je navdušilo precej ljudi. Mnogi so si celo zakurili ogenj in si na njem pripravljali razna jedila, vendar bi Topličani želeli, da se izletniki za kurjenje ne bi posluževali malih smrek. Izletniki si ogledajo radi tudi topliški muzej NOB.

D. G.

Sevnica za obletnico DS

Na prvi seji je novi občinski sindikalisti svet sklepal o praznovanju 10. obletnice samoupravljanja. Sklenili so, da naj bi vsako podjetje za sebe organiziralo samostojno proslavo. Na teh naj bi kolektivni razpravljali predvsem o doseženih uspehih in lastnem podjetju. Centralna občinska proslava naj bi bila splošno ljudsko slavlje in pregled vsejugoslovanskih uspehov, odkar s proslavljalnimi sredstvi upravljajo proizvajalci. Krmeljaki rudarji bodo verjetno to proslavo združili z rudarskim praznikom 3. julija.

Delavska univerza je pretekli teden uspešno zaključila 5 dnevni seminar za delavce v živilski stroki. Udeležilo se ga je 46 delavcev in uslužbencev, ki imajo opravka z živilni. Na zaključku tečaja so vsi uspešno opravili izpiti.

Skupno z društvom knjigovodij je Delavska univerza začela dvomesečni tečaj za knjigovodje, ki ga obiskuje 27 slušateljev. Tečaj je triletni na teden po 4 šolske ure in je po mnenju slušateljev izredno dobro pripravljeno.

V soboto in nedeljo bo v Sevnici dvodnevni seminar za novoizvoljene sekretarje osnovnih organizacij Zveze komunistov. Na njem bodo predelali praktična vprašanja o vodenju osnovne organizacije ter razpravljali o konkretnih nalozah

Pokažite DOLENJSKI LIST sosedom in znancem, ki ga še ne poznajo!

Sevnica za obletnico DS

Veseli smo, da so se pred kratkim v Sevnici odprli vrata novega kolektiva. Med delavci in uslužbenci je bil zelo prijetljiv, saj se je ves razdaljal za napredke in za vse, kar je raslo kot pridobitev našega osvobodilnega gibanja.

V letu 1941 je dočkal zasluženi pokoj in se vrnil domov. Taki se je aktivno vključil v družbeno in politično življenje in postal pomemben za napredek kraja. Delal je vse, kar je bilo potrebno. Delal v organizacijah in društvih je pod njegovim vodstvom začelo. Vse se je radjal samo za dobro kraja. Električarstvo Velikega Trna je predvsem plod njegovega neutrudnega in požrtvovalnega dela. Vse je delal z dobro voljo in velikim prijetjem. Vseposred je rad pomagal, povsod si je našel delo. Ljudje so ga cenili in spoštovali.

Kako je bil prijetljiv, je pokazal pogreb. Na zadnjem pot ga je popeljala velika goba na plačilo iz tovarne Celuloze v Krškem. Od pokojnika se je v imenu občinskega ljudskega odbora in občinskega komiteja ZK poslovilni pozdrav so mu domačim gospodarskim Stanom Nuntič, v imenu pa šolski upravitelj. V poslednji domači organizaciji in društvo zapel.

Smerjo tova. Biskaja smo mnogo imeli in tega zlaška ne bomo preobletli. Njegovo življenje in delo sta njegovim svojem v ponos, nam pa veor delavnosti in požrtvovalnosti.

Slava njegovemu spominu!

Vlado Suster

Lojzetu Bizjaku v spomin

Tik pred praznikom dela, ki ga je z veseljem pričakoval kot vsa leta poprej, je po nearečnem naključju izgubil življenje tovariš Bizjak Alojz. Vse življenje je bil napreden človek, borcev in pravice delavcev, razred in vsem pridobitvam našega osvobodilnega gibanja. S svojim delom za napredek in razvoj domačega kraja si je pridobil velik spoštovanje in ugled med prebivalstvom. Do svoje smrti je bil član občinskega ljudskega odbora, Vojne komisije, sekretar osnovne organizacije ZK na Vel. Trnu, predsednik šolskega odbora, električarskega odbora in član ter odbornik društev in organizacij, ki pri nas delujejo.

Bil je upokojen kovinarski delavec, ki se je po upokojitvi vrnil v svoji rojstni kraj. Kot mlad kmečki fant se je napolni po svetu za kruhom in je bil v Trstu, Ljubljani in Mariboru. Iz pošle nega kmečkoga fanta je trdo življenje napravilo iz njega pošlega. Bil je zavajenega delavca, ki se je aktivno vključeval v delavsko gibanje, kjerkolj je bil. Okupator ga je ob začetku vojne preselil v Osijek, kjer se je takoj vključil v gibanje za osvoboditev.

Po osvoboditvi se je vrnil v Maribor, kjer je postal eden vsega delovnega poleta v svojem delovnem kolektivu. Med delavci in uslužbenci je bil zelo prijetljiv, saj se je ves razdaljal za napredke in za vse, kar je raslo kot pridobitev našega osvobodilnega gibanja.

Kumljeve mame ni več

Kljub vsemu hudemu - in namreč vseh umazanih najslabosti belih bledalcev - je vtrajala do konca. Tudi po osvoboditvi je v raznih organizacijah pomagala, saj je bila še zdaj aktivna članica ZB, SZDL in sekcije žena za družino. Krajevne organizacije so s smertjo zavedne članice še posebej žalostno. Saj so jo vsi imeli radi.

Pogrešali jo bomo v naših vrstah, pogrešali jo bomo vsi, ki smo jo poznali. V naših vrstah pa bo ostala kot svetel lik zavedne slovenske žene in matere.

Skoda, da nekateri sosedje ni so našli ob prvem civilnem pogrebu v tej okolici več spoštovanja do pokojnice in njene družine, saj so se z raznimi jalovimi izgovori umaknili pogrebu. Prvič gotovo in ni čast, kaj kot tudi ne hatim, ki so jih k temu nagovorili.

Dolajca Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto predstavila preko 37. občinskega proračuna in je za 4.000.000 večja od lani. Delitev dohodkov občine med zvezo, republiko in okrajam je za 2.000.000 manjša kot pa znaša dolajca OLO. M.S.

Novomeška kronika

Novomeščani!

Pred nami je zlet Bratstva in enotnosti, velika manifestacija bratske povezanosti jugoslovanskih narodov in nadaljevanje tradicije narodnosvobodilne borbe, ko so si prebivalci iz raznih krajev pomagali med seboj.

Glavno zletno prireditelj 19. junija si bodo razen visokih političnih predstavnikov ogledali tudi številni obiskovalci iz vseh krajev naše domovine.

NOVOMEŠČANI!

Sprejmite jih kot drage prijatelje in goste! Omočite jim prijetno bivanje v našem mestu. Očistite ulice, okrasite okna, skrajša pomladite vizez Novega mesta, tako da bodo gostje začutili našo pozornost in čepnav le dva dni, zaživeli pri nas kakor doma.

Naša gostišča vseh ne bodo mogla prenočiti. Zato jih sprejmite vi v svoje domove toliko, kolikor je morete. Ko vas bodo obiskali ulični poverjeniki Socialistične zveze, jim povejte koliko gostov ste pripravili prenočiti.

ionalno dolensko gostoljubnost!

OBČINSKI ODBOR SZDL NOVO MESTO

NOVOMEŠČANI!

Parkirne prostore za avtomobile so pretekli teden označili na Glavnem trgu. S prometnimi znaki in belimi črtami označena polja so namenjena za parkiranje osebnih avtomobilov in motornih koles. Tovornjaki in avtomobili pa imajo parkirni prostor na nekdanjem živilskem trgu. Ta ukrep je bil potreben, ker je v občini še 720 motornih vozil, od tega 248 motornih koles in 236 osebnih avtomobilov (riketov) kot kar 181). Občinska komunalna uprava je zamisel prometnih organov res lepo uredila.

Camping: da ali ne? V ponedeljek zvečer je prišla na Loko skupina mladih Nemcev in hotelu taborniški kraji, kjer so tudi prejšnja leta kampirali tuji. Natakarcia gostišča jim je v polnočnem jenu skušala dopovedati, da tam zdat ne smejo taborniti, ker tam zdat ne smejo plačati kazen... s pomočjo dilaka-otomada so tuji končno še zvele, da je to res premočili so potem v hotelu Kandija. Vendar - na Loko jih je pripeljal potokaz "Camping", ki otepi pred Metropolom in pri dojevi v bojnišnici. Pritožni organ naj torej odstrani postavke "Camping" ali pa je prostore uredi, kakor je navada po svetu. Voditi tuje na taborniški prostor, tam pa jim razlagati, da bodo plačali kazen, je vse prej kot uspeh in propaznata turizma.

V nedeljo je preko 30 avtomobilov iskalo poti v Dolenjske Toplice pri blokih na Znanstevih vrstah. Mnogo jih je začlo do Kovačeva milina, tam pa so morali obrniti. Vsi so se jezili, zakaj ni pri blokih tabele z nakazanim smerjo in zakaj je cesta, po kateri je promet usmerjen - narajena glav kot nalaže za to, da z lomil kot so reiki Hrvatje, Milnar,

OBČINSKI ODBOR SZDL NOVO MESTO

kateremu so avtomobil ves dan plabli kokeši, je napravil smerno tablo sam in jo zasadil v njivo na razpotju. Zakaj tako?

V tork je dramska sekcija učiteljskega uprizarila v Domu ljudske prosvete komedijo "Tri dni direktor" v režiji prof. Toneta Trdnica. Mladi igralci - dijaki in mladinke so pokazali, da so v igro vložili mnogo truda.

Meriam je vendarle "odklenkala". V ponedeljek, 23. maja, je trina inspekcija ObLO uvedla kazni za tiste prodajalce na živilskem trgu, ki še vedno nočejo tehtati in se trdno oklepajo stare zakorenjene navade prodaje na merice in frikle. Tržna uprava je nabavila 30 vag s pripadajočimi utežmi, ki jih bo izposojala kmeticam proti malenkostni odsodnini. V bodoče ne bo več merice na novomeškem trgu, ker bodo prodajalci morali tehtati vse artikule razen sadik in jajc. Razumljivo je, da se prodajalci branijo tehtanje, saj imajo od merice dosti večji dobiček. To nam dokazuje talec primer:

Neka ženska je plačala krožnik berivke po 26 din, ko pa je tržni inspektor vprico hie stebial kupljeno solato, je ugotovil, da je merica tehtala 11 dikg in je tako solata stala kar 260 din kg. Takih cen ni na nobenem slovenskem krožniku Kmetice so bile ogorčene, v pa jih je moral plačati po 166 din kazen. Zvedeli smo, da bosta posej kontrola in globa še večji.

Gibanje prebivalstva: Rodili sta: Tončka Miklavčič iz Kolodvorske ulice - dečka, in Jožeta Radeček iz Keitjevega drevoroda, 46 letnega. Zvedeli smo, da bosta imela Urnica sta: Valerija Rodič, upokojenka iz Cankarjevih št, stara 55 let, in Leopold Rajner, krojač iz Prešernovega trga 4, star 73 let.

Novomeška kronika

Novomeščani!

OBČINSKI ODBOR SZDL NOVO MESTO

Prejeli smo obvestilo od Stanovnjanske skupnosti Novo mesto-Center, da postajata kmetijska študijca in pralnica v novih prostorih v Germovih ulici. Uprava

Pisarna Stanovnjanske skupnosti Novo mesto-Center, Kandija in Bršljan se je preselila začasno na Prešernov trg št. 9. v Dom ljudske prosvete (kino Krk.). Uprava

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rojili: Anžela Pekol iz Armanje vasi - dekle, Alojzija Marin v Mirne - dekle, Jožeta Dolinar z Uršnih sel - dekle, Frančiška Simončič iz Gradnja - dečka, Fani Turk z Gor. Mokrega polja - dečka, Vida Kranjc iz Kovevja - dečka, Jožeta Žura iz Češnjice - dečka, Erna Repovž iz Sentjanja - dečka, Fani Zupančič iz Dobrave - dekle, Anica Vajs iz Smihela - dekle, Slavka Blatnik iz Hinj - dečka, Antonija Judinč s Sel - dečka, Marija Poklač iz Kovevja - dečka, Antonija Konda iz Trnovca - dečka, Marija Tasič iz

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Redenski koledar

Četrek 26. maja - Dragica
Petek 27. maja - Janez
Sobota 28. maja - Gorko
Nedelja 29. maja - Majda
Ponedeljek 30. maja - Milica
Torek 31. maja - Anžela
Sreda 1. junija - Radovan

ČESTITKI

Bregantovi mami iz Karteljeva, želita za njen rojstni dan, ki ga praznuje 23. maja, še mnogo zdravih in veselih let hčerke Tončke in sin Jože.

Dragi mami Antoniji in očetu Antonu, Sentarčarjeva iz Smolenje vasi želi za rojstni dan vse najboljše in še mnogo zdravih in srečnih let v krogu svojeve hčerke Anica z družino.

KINO

ČRNOBELI: 27. in 28. V. amer. barv. film "VRT ZLA". I. VI. sovjetski barv. film "SPILON".
DOL. TOPLICE: 28. in 29. V. ameriški film "VELIKA KORIOLA".
in 2. VI. nemški film "PODLOZNIK".
KOSTANJEVICA: 28. V. ameriški barvni film "PRINC VALIANT". I. VI. franc. film "PODZEMELJE PARIZA".
METLIKA: 28. in 29. V. amer. film "PRIJATELJSKO PREPRICEVANJE". I. VI. Hal. film "SLAMNATI MOZ".
MOKRONOGI: 28. in 29. V. franc. film "MULTI-VODA".
NOVO MESTO "KRKA": od 27. do 29. V. amer. barv. film "KOMU ZVONI". Od 31. V. do 2. VI. jugoslovanski film "RAZPOKA V RAJU".
SEMICI: 29. V. jugoslovanski film "VRNIL SE BOM".
SENOVOI: 30. V. od I. VI. argentinski film "ANDALUZJSKA LJUBEZEN".
SEVNICA: 28. in 29. V. amer. film "URE OBUPA".
VIDEM-KRSKO: 28. in 29. V. amer. barv. film "NAJVEČJA PREDSTAVA NA SVETU". I. in 2. VI. Hal. film "SLAMNATI MOZ".
ZUŽEMBERK: 29. V. poljski film "PEPEL IN DIAMANT".

KALOGRAŠI

PRODAM HIŠO z sadovnjakom pri Strazi, Požun, Podgora št. 21. p. Strazi.

KOSNJO NEMSKE DETELJE in ostalo prodam na stoječem ali na tretji del. Drago Hadl, Novo mesto.

ESPO 125 cm, registrirano za leto 1939, prodam. Verič, Brežice, Bizeljska c. 2.

PRODAM 700 kg sena, deteljo in košnjo. Zabja vas 4 pri Novem mestu.

KOSNJO nemske in črne detelje prodam. Breg 13, Novo mesto.

PRODAM košnjo sena in lucerne. Zupančič, Brod.

PRODAM NJIVO v bližini Vidmar-Krškega. Nastov v upravi lista (33-49).

PRODAMO NENACIONALIZIRANO 4-sobno stanovnjako hišo v Črnomlju. Pripravna je za vsako obrt. Ponudbe na upravo lista pod -409.000-.

KUPIM manjši dobro ohranjen čoln. Ponudbe pod "Ribič" v upravo lista (625-60).

KUPIM vprežne grablje za seno - uvožene. Rupar, Goriska vas 7. p. Skočjan.

VEČ SALONITNIH plošč za pokrivanje streh, nekaj žlebnikov in drugih cementnih stroškov ugodno prodam v Novem mestu. Nastov v upravi lista pod "Ugodna priliko".

ZAHVALE

Pucej Marija iz Soteske 30 se najlepše zahvaljuje Mariji Maščec, uslužbenki Slađičarne na Glavnem trgu, ki mi je v ponedeljek, 23. maja, vrnila izgubljeno denarnico.

OBVESTILA

Stanovnjanska skupnost Novo mesto-Center obvešča, da postajata kmetijska študijca in pralnica v novih prostorih v Germovih ulici. Uprava

Pisarna Stanovnjanske skupnosti Novo mesto-Center, Kandija in Bršljan se je preselila začasno na Prešernov trg št. 9. v Dom ljudske prosvete (kino Krk.). Uprava

PREKLETI

Brodnik Jože iz Gor. Kamenc 11 prekloujem, kar sem v sili gotov pri lovu. Rokljak Jopet Antona Koltjaza, ker je nerazničen.

GIBANJE PREBIVALSTVA

NOVO MESTO

V času od 16. do 23. maja je bilo rojenih 20 dečkov in 21 deklic. Poročili so se: Stanko Kosec, delavec, in Ana Kristan, hči kmetovalca, oba iz Čeče vasi. Peter Sentarčar, avtomehanič iz Smolenje vasi, in Jožeta Avsec, delavka v Malega Slatnika.

Umrli je: Jože Turk, kmetovalac z Mokrega polja, star 61 let.

PREKLETI

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rojili: Anžela Pekol iz Armanje vasi - dekle, Alojzija Marin v Mirne - dekle, Jožeta Dolinar z Uršnih sel - dekle, Frančiška Simončič iz Gradnja - dečka, Fani Turk z Gor. Mokrega polja - dečka, Vida Kranjc iz Kovevja - dečka, Jožeta Žura iz Češnjice - dečka, Erna Repovž iz Sentjanja - dečka, Fani Zupančič iz Dobrave - dekle, Anica Vajs iz Smihela - dekle, Slavka Blatnik iz Hinj - dečka, Antonija Judinč s Sel - dečka, Marija Poklač iz Kovevja - dečka, Antonija Konda iz Trnovca - dečka, Marija Tasič iz

PREKLETI

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Alojzu Vidmarju, rudarju iz Brezje, ki je padel s kolesa na glavni ulici; Alojzu Arsovski, padelnik pomočnik z Dvora, je padel s kolesa in si poškodoval desno koleno. Jože Medle, upokojenec iz Meniške vasi, si je v cigarenjski oporok opekeli levo nogo. Jožeta Strakulja delavec iz Gabrave, je hodi pripranih in mu poškodoval desno nogo.

KRONIKA NESREČ

Vseh osem bivših vojaških objektov na Borštku bo prevzela Belokranjska trikotna industrija "Beta". Zdat je preurejanje prve objekta, kamor se bo preselila uprava in vse strojni park do konca junija. Predvideno je, da bodo do dneva borca stekli v novih prostorih na Borštku vsi stroji te meliške trikotne industrije, ki zaposluje danes že 230 delovnih moči.

Devetstanovnjanska stavba Kmetijskega posestva Mestni log v Metliki je že pod strobo, vendar vsa stanovanjska verjetno letos ne bodo izdelana, ker ima investitor premalo lastnih denarnih sredstev. Obljubljen je bil sicer preurejanje "Novoteksa" za izgotovitev nekaj stanovanj, pa je za zdat vse ostalo le pri obljubi. Feč pa bodo v juniju pripravljena za vselitve štiri stanovanja v novi dvonadstropni stavbi zraven metliškega bujeja. Urejeni bodo tudi trgovski prostori v pritličju.

V metliškem knu minula dva tedna ni bilo filmskih predstav, ker so monterji tovarne "Iskra" postavljali nov kinemaskopni projektor. Zdat bodo tudi Metličani lahko gledali boljše filme v novih filmskih tehnikah.

ZAHVALE

Pucej Marija iz Soteske 30 se najlepše zahvaljuje Mariji Maščec, uslužbenki Slađičarne na Glavnem trgu, ki mi je v ponedeljek, 23. maja, vrnila izgubljeno denarnico.

OBVESTILA

Stanovnjanska skupnost Novo mesto-Center obvešča, da postajata kmetijska študijca in pralnica v novih prostorih v Germovih ulici. Uprava

Pisarna Stanovnjanske skupnosti Novo mesto-Center, Kandija in Bršljan se je preselila začasno na Prešernov trg št. 9. v Dom ljudske prosvete (kino Krk.). Uprava

PREKLETI

Brodnik Jože iz Gor. Kamenc 11 prekloujem, kar sem v sili gotov pri lovu. Rokljak Jopet Antona Koltjaza, ker je nerazničen.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V času od 16. do 23. maja je bilo rojenih 20 dečkov in 21 deklic. Poročili so se: Stanko Kosec, delavec, in Ana Kristan, hči kmetovalca, oba iz Čeče vasi. Peter Sentarčar, avtomehanič iz Smolenje vasi, in Jožeta Avsec, delavka v Malega Slatnika.

PREKLETI

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rojili: Anžela Pekol iz Armanje vasi - dekle, Alojzija Marin v Mirne - dekle, Jožeta Dolinar z Uršnih sel - dekle, Frančiška Simončič iz Gradnja - dečka, Fani Turk z Gor. Mokrega polja - dečka, Vida Kranjc iz Kovevja - dečka, Jožeta Žura iz Češnjice - dečka, Erna Repovž iz Sentjanja - dečka, Fani Zupančič iz Dobrave - dekle, Anica Vajs iz Smihela - dekle, Slavka Blatnik iz Hinj - dečka, Antonija Judinč s Sel - dečka, Marija Poklač iz Kovevja - dečka, Antonija Konda iz Trnovca - dečka, Marija Tasič iz

KRONIKA NESREČ

Vseh osem bivših vojaških objektov na Borštku bo prevzela Belokranjska trikotna industrija "Beta". Zdat je preurejanje prve objekta, kamor se bo preselila uprava in vse strojni park do konca junija. Predvideno je, da bodo do dneva borca stekli v novih prostorih na Borštku vsi stroji te meliške trikotne industrije, ki zaposluje danes že 230 delovnih moči.

Devetstanovnjanska stavba Kmetijskega posestva Mestni log v Metliki je že pod strobo, vendar vsa stanovanjska verjetno letos ne bodo izdelana, ker ima investitor premalo lastnih denarnih sredstev. Obljubljen je bil sicer preurejanje "Novoteksa" za izgotovitev nekaj stanovanj, pa je za zdat vse ostalo le pri obljubi. Feč pa bodo v juniju pripravljena za vselitve štiri stanovanja v novi dvonadstropni stavbi zraven metliškega bujeja. Urejeni bodo tudi trgovski prostori v pritličju.

V metliškem knu minula dva tedna ni bilo filmskih predstav, ker so monterji tovarne "Iskra" postavljali nov kinemaskopni projektor. Zdat bodo tudi Metličani lahko gledali boljše filme v novih filmskih tehnikah.

Sevnica za obletnico DS

Na prvi seji je novi občinski sindikalisti svet sklepal o praznovanju 10. obletnice samoupravljanja. Sklenili so, da naj bi vsako podjetje za sebe organiziralo samostojno proslavo. Na teh naj bi kolektivni razpravljali predv

Srečanje mladih prometnikov

V soboto ob osmih zjutraj je bilo pred Metropolitom živahno. Pionirji-prometniki miličniki so se odpravljali na obisk k ljubljanskim tovarišem. Nekateri so spremljevali do avtobusa mamice in jim dajale zadnja navodila:

— Tam v Ljubljani je veliko prometa, te pazi, da te ne be povozil kak avtomobil!
Nepotrebna skrb mamice; še dobro, da niso slišali besed ostalih pionirjev.

Druga mamica, ki se je že poslovila od sina, je razlagala: — Odkar imam sina miličnika, me ni nič več strah. Če bo treba, me bo on branil...

Se malo in sofer Lojze je pognal. Naši pionirji so se odpravljali proti Ljubljani. Obisk so organizirali: AMD Novo mesto, Prometni odsek — oddelek za vzgojo pionirjev-milčnikov in Zdrženje soferjev in avtomobilov Novo mesto. Vseh 61 pionirjev — 20 iz Vidma-Krškega in 41 iz Novega mesta — je včlanjeno v šolske pionirske prometne krožke. Ta teden bodo polagali izpite za drugo stopnjo, v junijskih zletnih dneh pa bodo pomagali v Novem mestu usmerjati promet.

V BELI LJUBLJANI

Predor pod ljubljanskim gradom je vse pionirje zelo navdušil. Se malo naprej in ustavili smo. Pred domom Maksa Perca je že čakala skupina ljubljanskih pionirjev-prometnikov in predstavniki TNZ Ljubljana. Naši so se pozdravili z njimi in zamenjali darove. Ljubljanci so poklonili našim album, naši pa jim šopek nageljnov.

V restavraciji so sledili neuradni pogovori med ljubljanci in našimi. Ujel sem del pomenka, ki ga je začel ljubljancem:

— Mi imamo pa... (naprej nisem slišal).
— Mi pa ne, je odkimal naš.
— Mi pa, je še enkrat zatrdil ljubljancem.

Ponekod je bil pogovor bolj neroden:

— V tujih državah ima prednost tisto vozilo, ki je že v križišču.

...in pri semaforju.

— Rumena luč pomeni...

...izprazni križišče.

— Zdajje bom dal nekaj znakov s semaforjem, vi pa glejte, kako jih bodo koristniki cest upoštevali.

Ugotovili so, da upoštevajo semafor vsi razen kolesarjev in nekaterih pešcev.

Obiskali so še križišča neenakovrednih cest. Spet sem se naučil nekaj novega: prednost ima tisti, ki gleda miličniku v bok. Miličnik mora spreminjati smer počasi.

Na Prešernovi cesti je pomagal nekaj časa usmerjati promet naš pionir Marjan Dobovšek, pred Slonom pa je zelo dobro popolnoma nadome-

pojasnjevali kaj je to in ono. Spotoma je skočil tu pa tam kakšen po lučko, mali Božo iz Vidma-Krškega pa po čokolado, kar bi imelo kmalu slabe posledice za njegovo uniformo.

Najmlajši udeleženec izleta v Ljubljani je bil 8-letni Božo iz Vidma-Krškega. Kako je bilo? Tega ni treba posebej vpraševati, poglejte si ga na sliki...

Ti sprehodi so zahtevali precej kalorij, zato ni čudno, da je neki mladi miličnik vzdihnil tik pred kosilom: — Tako sem lačen, da bi pojedel celega vola!

NA AVTOMOBILSKIH

Po kosilu pa v pionirski prometni park. Tam so jih že čakali ljubljanski pionirji - soferji z avtomobilčki.

— Tole je pravi avtomobil?

— Pravi. Na bencin!

Trije ljubljanski pionirji in dve pionirki so pognali motorje avtomobilčkov. V vsak avto je prisedel po eden naš. Medtem ko so se eni vozili, so drugi občudovali:

— Krasno!

— Elegantno!

— Čudovito!

— Najboljša je enojka! (Avtomobilček številka ena.)

— Ne, osmica!

Polovica deklet in fantov je navijalo za enojko, polovica pa za osmico. Ti dve vozili sta šofirali pionirki. Bilj sta res najboljši.

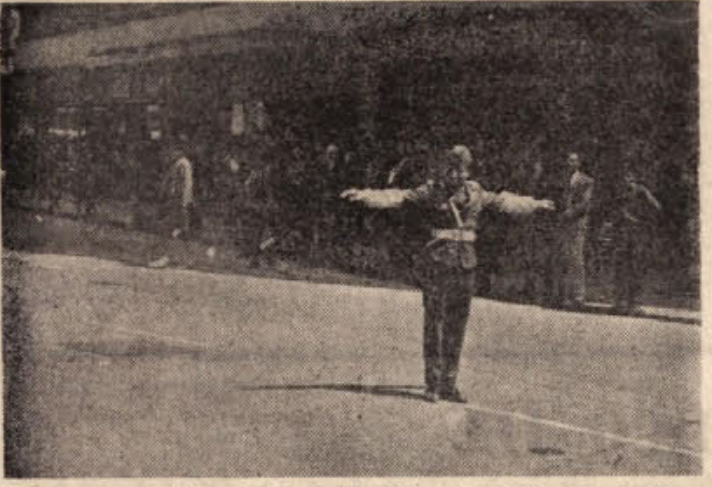
Ob ograji prometnega parka so se ustavljali odrasli in opazovali nasmejano, veselo in srečno mladino. Starejša mamica je pripomnila sosedu: — Če ni bila srečna naša mladost naj bo vsaj njihova... Domov grede so se ustavili še na lepi izletniški točki Polzevem.

Proti večeru smo se vrnili domov. Pionirji so spet videli nekaj novega, spet so se nekaj naučili. Nekateri so ta dan prvič s pomočjo starejših, nekateri pa samostojno usmerjali promet. Videli so vrvež v velikem mestu in miličnike pri delu. Čez leta bodo morebiti oni miličniki ali soferji in to dobri, ker so se že za mlada igraje seznanili z večino stvarmi, ki jim bodo koristile v življenju.

Podobne izlete bodo za člane šolskih prometnih krožkov še organizirali. J. P.

Vrnjen begunec

Vzhodnonemške oblasti so pred kratkim izročile britanskim vojaškim oblastem v Berlinu 26-letnega britanskega vojaka Alana Brooksa, ki je lani maja izginil iz zahodnega Berlina. Kmalu nato so vzhodnonemške oblasti obvestile britanske okupacijske sile v zahodnem Berlinu, da je v vzhodnem Berlinu zaprosil za politični azil. Toda nekaj tednov pozneje ga je vzhodnonemška policija zaletela pri roparskem napadu. Prišel je pred sodišče in bil obsojen na sedem let ječe. Sedaj so ga izročili britanskim vojaškim oblastem, kjer bo odsedel ostanek kazni.

Resno in preudarno je Boris Skedelj pred ljubljanskim hotelom SLON nadomeščal dežurnega miličnika

— Povej no, kako si se volil v Ljubljano?

— Z avtobusom.

Od mize do mize je krožil album, ki se ga kar niso mogli nagledati.

Za spremembo »dnevnege reda« so oskrbele natakariče, ki so začele nositi na mize hrenovke, čaj in kekse. Pionirji so zataknilli bele rokave za pasove (nekdo jih je vrgel celo na ramo) in se spoprijeli z malico.

NA LJUBLJANSKIH KRIŽIŠČIH

Studentje-milčniki so po malici spremljali pionirje-milčnike na ljubljanska prometna križišča, jih spraševali in pojasnjevali:

— Kaj je tu zanimivo? je vprašal študent pri bivšem figovcu.

— Krožni promet.

— In kako je s prednostjo?

— Velja desno pravilo. Desni ima prednost, so pravilno odgovorili, študent pa jim je še pojasnil:

stih rednega miličnika Boris Skedelj.

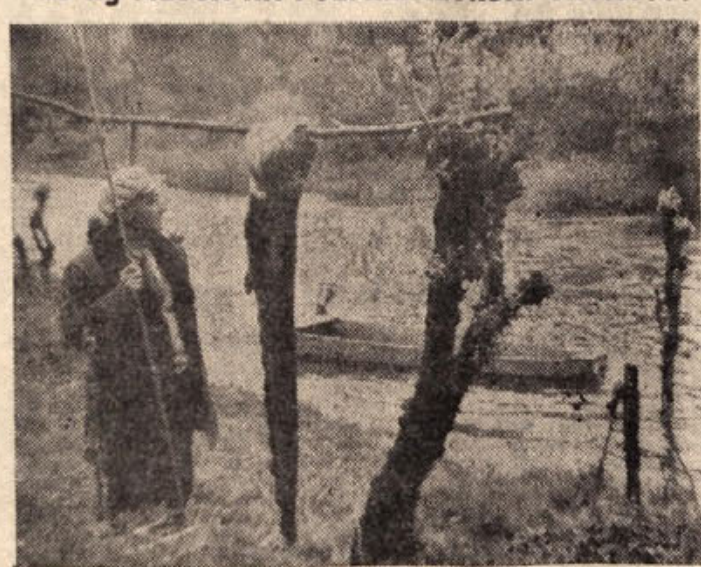
Mladi miličniki so si ogledali še muzej NOB in nekatero druge stvari ter šli na grad. Spet so jim študentje

»Čudež« v Neaplju

Ves dan so nedavno tega lahkoverni Neapeljčani oblegali stanovanje nekoga bolnika, ki je bolan na raku. Po mestu se je namreč razširila novica, da teče iz leve Kristusove nosnice na sliki v bolnikovi sobi kri. Ta »čudež« v Neaplju pa se je kmalu izkazal za čisto navadno goljufijo.

Neki novinar je kritično preiskal »čudežno sliko« in ugotovil, da so »čudež« povzročili bolnikovi sorodniki z navadnim malinčevom. Izgovarjali so se, da so hoteli s to senzacijo zaglužiti denar, s katerim bi omogočili zdravljenje bolnika. Ogorčeni ljudje so nato hoteli goljufje linčati.

25 kg MESCA NA POLMILIMETRSKI VRVICI ...

Frane Dragine iz Črnomlja je pretekli teden v Dobljici pod mlinom v Zagareh ujel 152 cm dolgega in 25 kg težkega soma. V dolnjem toku Dobljice so težji somi prav redek pojav. Srečni ribič je veliko trofejo ujel z navadno bambusovo palico in s trankom na polmilimetrski vrVICI. Le svoji prisebnosti se ima zahvaliti, da mu som ni ušel. Tanko vrvico bi namreč som z lahkoto pretiral. Zato ga je potrpežljivo in previdno zvalil k bregu in ga s pomočjo tovariša potegnil za škrge na suho. Na sliki: Frane Dragine z uplenjenim somom (Foto Matija Držaj iz Črnomlja).

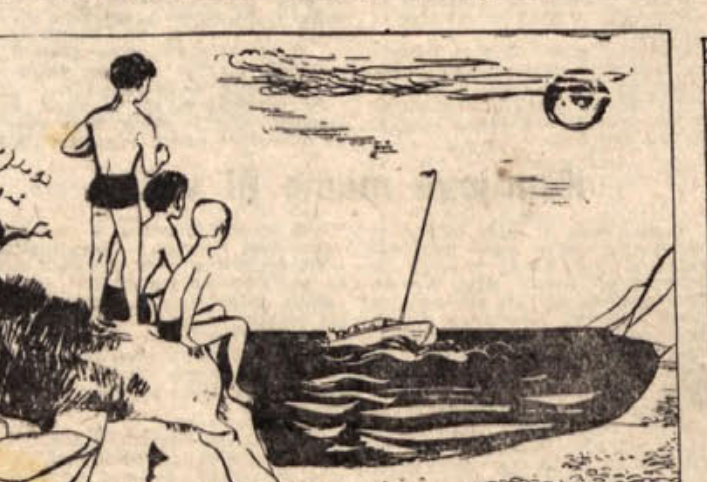
Kupon št. 10

TOVARNA ŠIVALNIH STROJEV MIRNA na Dolenjskem
NUDI PRVOVRSTNE ŠIVALNE STROJE!

PIŠE: *Drago Preserie*
IZAKAD OBALI NA
RIŠE: *Milan Maver*

7. Sklenili so, da bodo na šotor pritrčili napis. Mišo je hotel to brž opraviti, toda potegnila sta ga s seboj v morje. Napihnili so balonček in se imenitno zabavali. Nenadoma jih je zmotil hrup motornega čolna, ki je plul naravnost proti kalvu. »Nikogar ne pustimo blizu.« je rekel Mišo. »Ali bomo pirati ali navadne žabe?« — »Kaj če je patrolja?« se je ustrašil Jure. »Ničmo vprašali, če lahko taborimo.«

8. Čoln se je bližal. Bil je majhen, lčno izdelan in bele barve. Na krnu je nosil ime: Galeb. Poleg motorja je imel tudi jambor za jadra. Za volanom je sedel suhiyat mož, ob njem pa deklica kakih desetih let. Bila sta presenečena, ko sta zagledala čolnece dečke. »Pirati« so nepremično čakali, kaj se bo zgodilo. »Navadni izletniki so.« je rekel Bojan. »Slabo kaže.« je rekel Mišo. »Gorje, če se nam vsedeta za vrat.« »Umaknilo se raje, dokler je še čas.« je menil Jure.

9. »Nikamor ne pojdemo.« je odločno pribil Mišo. Mož, ki je porinil čoln na plitvino in pomagal deklici na obalo, jn je mahal z roko. Fantje go se obotavljali. »Grem jaz, če si ti ne upaš.« je rekel Mišo. »Kdo si ne upa?« Bojan je bil užaljen. »Prenagli si ne smemo!« »Tudi jaz mislim tako.« je soglašal Jure. »Ti, mamin sinček!« je rekel Mišo. »Če boš tako slab kuhar kot si pirat, se preselim na kak otok za Robinzonom.« »No, molčita.« je rekel Bojan in se odpravil proti tujeemu.

Ali poznate domače kraje?

Na deseto slikovno uganko želimo od naših mladih reševalcev dva odgovora:

1. KDAJ JE KRAJEVNI PRAZNIK NASELJA, KI GA SLIKA PREDSTAVLJA, IN KAKO SE KRAJ IMENUJE?

2. NAŠTEJ VSAJ DVE ZNANI PODJETJI V TEM KRAJU.

Rešitev s kuponom nam pošljite najkasneje do torka, 31. maja, v levi spodnji kot kuverte pa napišite: SLIKOVNA UGANKA.

Na 9. slikovno uganko smo dobili nad 60 pravih odgovorov. Slika je predstavljala DOLENJSKE TOPLICE, v katerih so lani 22. avgusta odprli SPORTNI PLAVALNI BAZEN. Največ pravih rešitev je bilo seveda iz Topliške doline in okolice, pa tudi precej novomeških reševalcev je uganilo, kaj slika predstavlja, Zreb pa je bil tokrat naklonjen predvsem domačinom, Topličanom:

1. nagrado — 1000 din, dobi: Darinka Smrke, učenka 4. razreda osemletke, Podturn 17, p. Dol. Toplice; dve lepi knjigi bosta dobila: Marija Senica, Sela 7, p. Dol. Toplice, in Jože Rotar, Podturn 31, p. Dol. Toplice.

Konec varšavskega géta

Za problem, kako pokončati Zide, ki so jih zbirali v getih, so naši rablji kar po vrsti več rešitev in so jih tudi preizkusili. Himmlerjeva prva nakana je bila: zazidane množice židovskega življa, naj kratko malo pomro za lakoto. Živil so jim od vsega početka dodeljevali vse pre malo za obstanek in to je docela ustrezalo naredbi, ki jo je izdal Herbert Baake iz državnega ministrtva za prehrano in kmetijstvo dne 18. septembra 1942. Tožilec Walsh je navedel v Nürnbergu:

»Judje ne bodo prejimali: počenši z 42. dodeljevalno periodo, nič več naslednjih živil: mesa, mesnih izdelkov, jajc, pšenčnih izdelkov, neposnetega mleka, posnetega svežega mleka, pa tudi ne tistih živil, ki se oddajajo na proste odrezke živilskih nakaznic.« Guverner Frank je posekal Berlin in prignal takor daleč, da je skrčil dnevni obrok kruha na prevalca geta na 143, pozneje celo na 20 gramov, k temu na mesec 100 gramov marmelade in 50 gramov maščob. Vedoma je s tem podpisal množično smrtno obsodbo, pa je suho zapisal v svoj dnevnik: »V zimskih mesecih bo umrljivost naraščala, ni dvoma, ampak tale vojna bo prinesla s seboj tudi popolno uničenje Judov!«

Se hladnokrvneje je že 24. avgusta 1942 spravil tale stavek na papir: »Da obsojamo podlurgi milijon Judov na smrt zaradi lakote, bodi omenjeno samo na robu.«

Res je pobrala umetno povzročena lakota na tisoče zajetih Židov. Po cestah in ulicah židovskih mest in četrti so polegali otroci, shušani do okostnjakov. Moške in ženske, ki so se kratko malo zgrudili zaradi oslabelosti; so položili v odtočne žlebove, z jutrom pa so prihajale mrtvaskke cize in pobirale grozovito žetev. Kljub temu so moral Himmler in njegovi rablji naposled spredvideti, da je metoda z lakoto predolgotrajna in da povrh prinaša nevarnost kužnih bolezni za vse področje v zaledju fronte, nevarnost, ki je ni bilo mogoče dogledati. Razen tega je vedno bolj občutno pomanjkanje delavstva prineslo Židom nekaj oddiha, vsaj za nekaj časa: za delo zmogne prebivalce židovskih četrti so lahko vpregli v jarem za vojno važnega procesa proizvodnje. Povejše, da bi židovske četrti popolnoma zatrli in vse še žive poslali v zaplinjevalnice Oswiecima in Treblinko, je pridržal Himmler do 11. junija 1943.

»Uničevanje z delom.« ki je sledilo »uničevanju z lakoto«, je v Nürnbergu prav tako obravnaval tožilec Walsh. Na začetku se je spet enkrat pojavil nacistični filozof Rosenberg, in Walsh je lahko povedal:

»Obtoženi Rosenberg je ustanovil kot državni minister za zasedene pokrajine na Vzhodu v okviru svoje reorganizacije oddelek, ki je iskal rešitve židovskega problema med drugim

v prisilnem delu. Njegove načrte vsebuje listina, ki jo predložim za dokaz.«

En sam odstavek iz te nezasišane pisarije zadostuje: »Ustrezna zapoved za judovsko zaposlenost bo samo v tem, da popolnoma in brezobzirno zajamemo judovsko delovno silo ne glede na starost. Za prekrške nemških ukrepov, zlasti če se kdo odtegne delovni obveznosti, je treba Jude načelno kaznovati s smrtjo.«

Walsh je nadaljeval: »Iz getov bodo odbrani judovski delavci prepeljani v zborna taborišča. Tu bodo uporabni Judje ločeni od tistih Judov, ki so brez cene.« Tako so pričakovali, da bo mogoče odbrati od 45.000 Židov svojih 10.000 do 15.000 uporabnih delavcev. Vir tej moji trditvi je brzojavka, ki jo je poslal Himmlerju državni varstveni urad (Reichssicherheitshauptamt), označena je »nujno« in »tajno« in datirana s 16. decembrom 1942. Preberem poslednje vrstice: »V številu 45.000 je vključen za delo nesposobni privesek (stari Judje in otroci). Če uporabljamo primerno merilo, dobimo pri naboru Judov, kolikor jih prispe v Oswiecim, vsaj 10.000 do 15.000 delavcev.«

Te besede so zakrivale prehod k naslednji in poslednji fazi. Pri »naboru« se je reka golokrohkih Židov razcepila v dve strugi: ene so odbrali za »uničevanje z delom« in so lahko še ostali živi, druge pa so odgnali v zaplinjevalnice.

V samih židovskih četrtih so uredili delavnice in oboroževalne obrate. To je bilo poslednje pribežališče in esesovski polkovnik Katzmann je priznal v poročilu, ki ga je v Nürnbergu prebral tožilec Walsh:

»Znani so bili primeri, da Judje ne le niso zahtevali plačila, marveč so še sami proti doplačevali, samo da so si priborili kakšno koli delovno izkaznico. Potem se je organiziranje Židov za njihove delodajalce tako katastrofalno razbotalo, da je bilo treba zoper to kar najodločneje nastopiti. V tej akciji so spet zgrabili tisoče in tisoče Židov in zanje uvedli posebni postopek.«

Delodajalci, o katerih pripoveduje Katzmann, so bili nemški podjetniki, med njimi vsekakor največji in najbolj znani: Walter Töbrens, ki je v svojih varšavskih delavnicah zaposloval 15.000 Židov; s temi delovnimi sužnji, je kaj kmalu zrasel iz cerkvene miši v zlato tele z mnogimi milijoni.

Seveda je bilo vse to mogoče samo zato, ker so bili odločujoči gospodje varšavske hierarhije SD zapleteni v afero podkupovanja in ker je Töbrens delil svoje dobičke še z višjim esesovskim in policijskim vodjo Odilom Globocnikom.

A naposled tudi suženjsko delo ni moglo varovati pred dokončnim iztrebljenjem. Transporti so drveli v moriliska taborišča in vprašalo se je samo še, kdaj bo oddrdral poslednji vlak.